

argus

Macht



- 15 Interview: Lex Heerma van Voss
- 18 Wie is de ware Antwerpenaar? Van yogasnuiver tot flamboyante sinjoor
- 19 Springboks brengen Zuid-Afrika bijeen: De helende kracht van een rugbyteam
- 34 Een verantwoorde gids voor een onvergetelijk weekend Rome

Editorial

door Huub Mol

Dit is hem dan. Het laatste nummer van dit jaar. En het was een jaar met veel gezichten. Als je een tijdschrift met een groep onderhoudt, merk je al gauw dat je heel goed op elkaar moet kunnen rekenen. Constant moet iedereen klaarstaan. Deadlines, feedbackrondes, eeuwig geklungel met drivebestanden, eindeloze discussies over woordkeuzes en interpunctie. Moet de zin cursief? Niemand die het meer zeker weet. Voor zes mensen die deze job nog nooit hadden uitgevoerd, was het af en toe een gepuzzel van jewelste. Nu het jaar erop zit kan ik, vast ook namens mijn vijf collega's, louter zeggen dat we ontzettend veel geleerd hebben.

In het afgelopen collegejaar kan ik om alle stressdingen heen ook zeggen dat we prachtige dingen neer hebben gezet. De uitbreiding van de eindredactie was een goede zet. Het leverde een lagere druk op met het redigeren en het zorgde voor minder stress bij het organiseren van de activiteiten. Buiten onze vier nummers van dit jaar, waarin veelal nieuw schrijftalent stukken afleverde, hebben we weer een schitterende literaire avond achter de rug, hebben we onze vereniging lastiggevalen met een onbegrijpelijk dictee en droegen we ons steentje bij aan de cultuurnacht. Dit alles is zo makkelijk nog niet.

Je bent niet zo'n hechte commissie als andere groepen dat zijn. Je komt minder bij elkaar, en de Argus is een podium waar velen rustig hun stukken willen schrijven naast hun studie. Zo komt er al gauw een groep fanatiekere schrijvers op binnen de commissie, de schrijvers die standaard twee of soms zelfs drie stukken bijdragen aan het nieuwe nummer. Die tweedeling is prima. Op die manier kan iedereen zijn steentje bijdragen

aan ons tijdschrift. Gevolg hiervan is wel dat je het als eindredactie, zeker in de overvolle laatste periode, ontzettend druk krijgt. Ik ben trots hoe we dat als groep hebben opgelost.

Met het thema 'macht' sluiten we de rij van dit jaar af. Het is een verschijnsel dat je in zekere zin ook hebt binnen de eindredactie en al helemaal als voorzitter. Je bent heel het jaar in de praktijk de baas over de rest van de redactie. Hoewel alles in keurig overleg gaat tijdens het bespreken van de artikelen, gaat soms binnen de verzameling bestanden de bezem erdoorheen als dat nodig is. Als eindverantwoordelijke mag ik hetgeen we als groep geschreven hebben naar de drukker sturen. In theorie kun je aanpassen wat je wil. Enkele aanpassingen daargelaten is daar echter niets van te merken in de komende pakweg veertig pagina's.

Wat onze redactie met 'macht' heeft, kun je uitgebreid lezen in de eerste helft van dit nummer. We interviewen de directeur van het Huygens ING, die ingaat op de tijd dat de UHSK communistisch was. Verder spelen de sociale media een grote rol in veel stukken. Wat is de macht van al die kanalen in ons leven? Verder zijn er de vertrouwde rubrieken Kunstmatig, Met Argusogen, Veldslagverslag en de Historische Rechtbank. Ook zijn er artikelen buiten het thema die zeker de moeite waard zijn en hebben we een leuk probeerseltje aan het einde van dit nummer. Benieuwd naar dit alles? Twijfel niet en lees alles lekker door. Namens de Argus zeg ik: tot volgend jaar!

- Huub

Colofon

Eindredactie

Huub Mol	<i>Voorzitter</i>
Steven de Boer	<i>Secretaris</i>
Maud Roelse	<i>Penningmeester</i>
Luke de Bruijn	<i>Commissaris PR</i>
Anneloe Brakel	<i>Activiteiten</i>
Timo Houtekamer	<i>Vormgeving</i>

Redactie

Kasper Veltman
Lennart van der Ree
Liam Beechouk
Martijn Kool
Max van Meer
Rense Ytsma
Rutger Loof
Stuart Duncan
Thomas Morren
Thomas van Royen

In dit nummer



P. 12 Belovers zijn gelovers



P. 20 Oorlog en kunst

4 **REDACTIEVRAAG**
Wat zou jij doen met onbeperkte macht?

5 **BESTUURSSTUK**
Wiebe Reints en Sjoerd van Hoenselaar

THEMA: Macht

7 The Evolution of Power
Liam Beechouk

8 Appie-avonturen
Rutger Loof

10 De macht van sociale media
Kasper Veltman

11 De macht van de cancelcultuur
Rense Ytsma

12 De belover en zijn gelovers
Thomas van Royen

RUBRIEKEN

13 LUKE'S LUISTERPAAL
Luke de Bruijn

RECENSIE

14 Rond de Noordzee
Maud Roelse

RECENSIE

14 Sekiro: Shadows Die Twice
Rutger Loof

15 INTERVIEW
Lex Heerma van Voss
Huib Mol en Lennart van der Ree

BUITENLAND

18 Wie is de ware Antwerpenaar? Van yogasnuiver tot flamobyante sinjoor
Castor van Dillen

KUNSTMATIG

20 Oorlog en kunst
Rutger Loof

MORREN MET MORREN

21 Game of Thrones: Een bitter einde
Thomas Morren

22 **ANDERE TIJDEN SPORT**
Springboks brengen Zuid-Afrika bijeen: De helende kracht van een rugbyteam
Huib Mol

MET ARGUSOGEN

24 Het vrije woord in de digitale eeuw: Nepnieuws versus vrijheid van meningsuiting
Lennart van der Ree

_UNDERScore

26 Keeping the Power On
Stuart Duncan

VELDSLAgVERSLAG

28 The Great War
Max van Meer

HISTORISCHE RECHTBANK

30 Neptune vs. Caligula
Max van Meer

32 Bis uns der Himmel auf den Kopf fällt
Maud Roelse

33 Tijdsbeeld
Thomas van Royen

34 Een verantwoorde gids voor een onvergetelijk weekend Rome
Steven de Boer

36 Perfectly Balanced
Max van Meer

37 Kruiswoordpuzzel: Machtige taal
Anneloe Brakel

38 Gespoilde spoilers
Thomas van Royen

Wat zou jij doen met onbeperkte macht?

Max van Meer

I would snap my fingers and make all my troubles turn to dust.

Maud Roelse

Panikeren.

Steven de Boer

Het teruggeven aan Henk Krol, want stelen mag niet.

Kasper Veltman

Poetin pesten, Trump treiteren, Merkel mokken, Bolsonaro belazeren, Huub hinderen.

Rutger Loof

Ik zou de hele wereldbevolking tegelijkertijd een flashmob laten doen op *YMCA* van The Village People. Als dat geen wereldvrede sticht, weet ik het ook niet meer.

Stuart Duncan

Take over the UN.

Anneloe Brakel

Huisjesmelkers hard aanpakken (got your back Lennart).

Liam Beechouk

Does bringing a certain species of harmless flightless bird back to life count?

Luke de Bruin

Vitesse kampioen van Nederland maken. En het seizoen erop de Champions League laten winnen natuurlijk.

Huub Mol

Paaseiland veroveren en er nooit meer weggaan.

Thomas Morren

Ik zou het productierecht van Game of Thrones opeisen, seizoen 5 tot en met 7 opnieuw filmen en een achtste en negende seizoen toevoegen met elk tien afleveringen, zoals het HOORT.

Rense Ytsma

Er misbruik van maken.

Thomas van Royen

Geen idee. Ik denk zorgen dat iedereen zijn of haar rust een beetje pakt.

Lennart van der Ree

Alle kranten behalve de Argus verbieden.



Macht en onmacht van het bestuur

door Wiebe Reints en Sjoerd van Hoenselaar

Nog even en iedereen is weer aan het genieten van zijn welverdiende zomervakantie. Dat betekent ook dat ons bestuursjaar er bijna op zit. Tijd om dus een blik in het verleden te werpen en wat leuke anekdotes uit het afgelopen jaar met jullie te delen. Als je bestuur bent van een studievereniging brengt dat niet alleen verantwoordelijkheden met zich mee, je beschikt ook opeens over een vorm van macht. Iets wat je eigenlijk nog vreemd is als derdejaarsstudent. Als je het dan over macht hebt klinkt het wellicht enigszins ironisch om de laatste twee uit de constitutionele volgorde, de Commissaris Intern en de Commissaris Extern, een stuk te laten schrijven over dit onderwerp. Echter is het zo dat welke rol je ook speelt binnen een studievereniging, je altijd met macht te maken krijgt.

Ondanks dat macht in een studentenmilieu meteen heel erg zwaar klinkt, vind je het terug in de meest subtiel en onopvallende vormen. Een studievereniging is aan de ene kant een groot uitgevallen vriendengroep, maar aan de andere kant is het een organisatie die een duidelijk organogram kent met een bestuur, senaat, Algemene Ledenvergadering en commissies. Je moet soms in een organisatorisch onevenredige verhouding samenwerken met vrienden die je tegelijkertijd als je gelijken beschouwt. Dit maakt het soms lastig, hoewel het ook mooi is dat je samen met die vrienden meer dan honderd evenementen weet te organiseren zonder dat er moeilijk wordt gedaan over deze hiërarchie. Met macht dien je natuurlijk goed om te gaan, maar de stappen naar zo'n goede omgang brengen grappige, leerzame en bijzondere ervaringen met zich mee. Zo ben je als bestuur eindverantwoordelijke tijdens onder andere reizen en feesten. Dat zorgt ervoor dat mensen wel degelijk ook naar je luisteren in situaties waar jij het niet eens altijd beter weet. Hieronder vind je een greep uit allerlei bijzondere situaties waarin wij ons als bestuurslid hebben bevonden.

Feesten

Het thema 'feesten' is makkelijk op te delen in twee varianten, namelijk feesten van onze eigen, prachtige UHSK en die van andere verenigingen. Voor het gemak scharen we

de constitutieborrels waar je als bestuur vaak te vinden bent ook onder dit thema, omdat daar misschien wel het meest duidelijk wordt wat voor macht je hebt als studentbestuurder. Allereerst dus de eigen feesten. Als bestuur ben je samen met de feestcommissie verantwoordelijk voor een goede afloop van de avond in het voor ons allemaal bekende K-sjot. Het is dus vooral zaak dat je niet de macht over jezelf verliest. Daarmee bedoel ik te zeggen dat het handig is dat je op een bepaald moment stopt met het drinken van bier en een colaatje neemt, zodat je tijdens je entreedienst aan het eind van de avond nog het verschil weet tussen wat links en rechts is. Want je kan dan wel heel machtig zijn als bestuurder, als je vroegtijdig een bezoekje moet plegen aan de Oude Gracht blijft er van die macht niet veel over.

Daarnaast zijn er natuurlijk de vele feestjes van andere studieverenigingen, waaronder ook de al eerder genoemde constitutieborrels. Deze feestjes zijn over het algemeen erg laagdrempelig en de sfeer is er altijd goed. Als je met bestuursgenoten op zo'n feestje terechtkomt is het toch zo dat er een raar proces op gang komt. Elk bestuur dat aanwezig is op een feestje, maar met name op een constitutieborrel, begint bewust of onbewust aan een spel van machtsvertoon. Op deze borrels begint iedereen met het bestellen van buitenproportioneel veel bier, met duwen en trekken en met het benadrukken van de grootte van hun vereniging. Het is een situatie die te vergelijken is met de Afrikaanse savanne waarop leeuwen, hyena's en luipaarden proberen bovenaan de voedselketen te geraken. Zodra je je realiseert dat het eigenlijk één groot toneelstuk is, klinkt al dat machtsvertoon opeens een stuk minder imponerend.

Reizen

Als Commissaris Intern organiseer je ieder jaar in het eerste weekend van oktober een liftwedstrijd. In de zomer zorg je ervoor dat je een stad hebt uitgekozen en dat er een slaapplek is voor iedereen. Het blijkt hier maar weer eens dat verantwoordelijkheid en macht hand in hand gaan, want op de desbetreffende dag stuur je circa veertig studenten lukraak de Duitse Autobahn op richting een stad waar je zelf ook nog nooit geweest bent. De macht die je bij de liftwedstrijd

hebt is om die reden nog groter. De bestemming is van tevoren onbekend, dus als je dat wil zou je iedereen totaal de verkeerde kant op kunnen sturen. Hier houdt de macht alleen nog niet op. Als groepsleider tijdens een reis, en dat zal Sjoerd vast kunnen beamen, merk je altijd pas wat voor kuddedieren mensen zijn: als ik naar de overkant van een drukke weg zou lopen, volgt iedereen als een kip zonder kop met als gevolg wild toeterende Duitse autobestuurders.

Ook als Commissaris Extern organiseer je ieder jaar een reis, namelijk de Departementsreis in januari. Net als bij de Liftwedstrijd neem je ook op deze reis een grote groep studenten mee naar een voor jezelf nog onbekende locatie. Desondanks ben jij degene die het reisje heeft georganiseerd en het meeste vooronderzoek heeft gedaan. Zodra je op de locatie, in mijn geval München, bent aangekomen, wordt het verschil tussen organisator en deelnemer nog duidelijker. Je voorziet de groep natuurlijk van de juiste informatie, zorgt dat iedereen een kamer heeft om in te slapen en verzorgt een cultureel programma. Veel deelnemers zijn echter in de veronderstelling dat je ook verantwoordelijk bent voor alle andere zaken in de stad. In het museum vraagt iemand waar de WC is, iets wat een volwassen student in principe zelfstandig zou kunnen oplossen. Zo geldt dit ook voor pleisters, verkeerde bestellingen in een restaurant, de weg wijzen en tal van andere zaken. Zodra de docenten die mee zijn op reis dezelfde vragen beginnen te stellen, kom je er toch wel achter dat je je in een uitzonderlijke positie bevindt. Je moet hier gebruik van maken als het de groep ten goede komt. Je moet echter ook weten wanneer je deze bestuursfunctie moet laten voor wat het is.

De UHSK-kamer

De UHSK-kamer is de plek waar je de meeste tijd doorbrengt tijdens je bestuursjaar. In die zin voelt het ook een beetje als jouw woonkamer. Waar alle andere leden zich strikt dienen te houden aan de strenge openingstijden, kunnen wij gaan en staan waar we maar willen. Dat leidt ertoe dat er achter de schermen nog veel meer gebeurt op de kamer dan de leden kunnen zien. Zo worden er verschillende borrels met andere besturen gehouden, zitten we soms 's ochtends vroeg al te zwoegen achter de bestuurscomputer, of blijven we na de bestuursvergaderingen nog uren hangen om de meest onzinnige filmpjes te bekijken uit de krochten van YouTube. Dat je hier zoveel tijd doorbrengt maakt het natuurlijk ook lastiger om het in september over te dragen aan je opvolgers. Het is toch een beetje alsof „nadat je met vakantie bent geweest, een ander gezin zijn intrek heeft genomen in jouw huis. Gelukkig zal die nieuwe groep er op

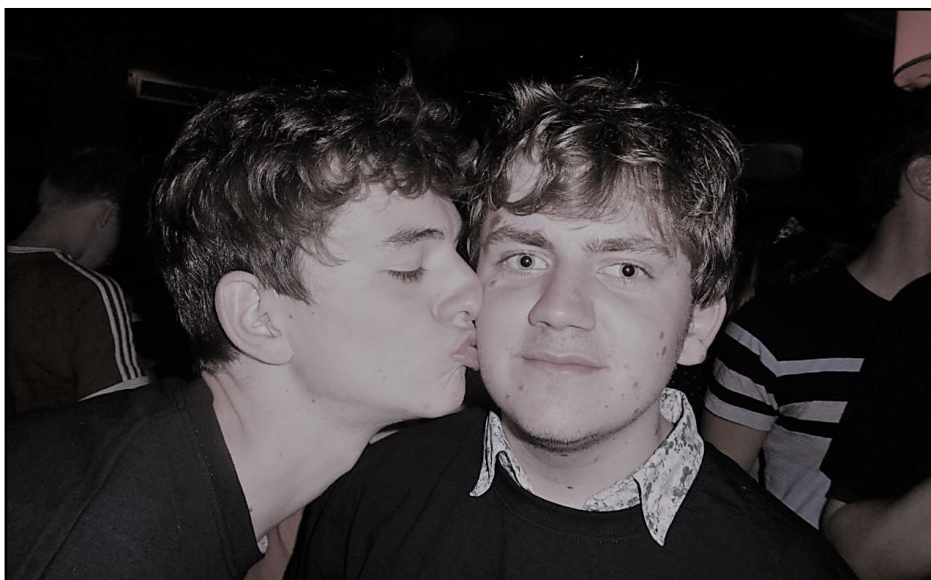
haar beurt weer helemaal haar eigen plek van gaan maken.

De macht van nummer vijf en zes

In de eerder genoemde constitutionele volgorde komen wij dus als laatsten aan de beurt. Dat leidt in de praktijk tot stompzinnige grappen over de nutteloosheid van onze bestuurstaken, denk bijvoorbeeld aan de bijnaam voor de Intern: Commissaris Bier. Nu is het zo dat er tijdens de meeste activiteiten die je als Commissaris Intern organiseert op een gegeven moment wel ergens goudgeel gerstenat om de hoek komt kijken. Echter heb ik daar nog nooit een student over horen klagen.

De Commissaris Extern, die helemaal onderaan staat, krijgt een grote variatie aan minachtende termen naar zijn hoofd geslingerd. Zo roept onze secretaris vaak of de Extern iets wil likken, en dan gaat het niet om zijn postzegels. Daarnaast mogen wij vrijwel nooit het alom geprezen UHSK-lied inzetten. Desondanks komt de mogelijkheid af en toe langs. Hierop volgt dan ook een tip: mocht zich ooit de onverhoopte kans voordoen dat je het lied mag inzetten, zorg er dan voor dat je bijvoorbeeld niet net twee glazen bier hebt gelegeerd op een brakke maag waardoor er naast het lied nog meer naar boven komt.

Dit bestuursstuk zal voor het 93ste bestuur het laatste zijn, we sluiten ons Argusjaar bij dezen dan ook af. Gelukkig zullen er nog velen bestuursstukken volgen, maar dat is aan onze opvolgers. Wij gaan nu genieten van de laatste activiteiten van het jaar en dragen in september het stokje over. Met die overdracht dragen wij ook gelijk onze macht over en dan rest de vraag wat er van die macht nog voor ons overblijft. Dat is misschien ook wel een van de mooiste dingen aan een bestuursjaar: het is een soort snelkookpan waarin je mag ruiken aan allerlei vormen van macht, maar als het jaar erop zit draag je die macht ook weer over. Gelukkig is er één ding dat blijft, en dat is de macht over de prachtige herinneringen aan een fantastisch jaar.



The Evolution of Power

by Liam Beechouk

The concept of power is something that the majority of us will never encounter in the traditional sense of the term. Most of us are never going to be a ruthless dictator or mighty superhero, nor are the majority of us likely to be the next notorious politician or charismatic cult leader. Despite hopefully or unfortunately never reaching such daunting heights, we all still experience sometimes terrifying bouts of power play in our daily lives. Not only are we constantly exposed to differences in power, but this exposure has also changed with time.

This change in ideas of power is most noticeable when we look nostalgically back at our childhoods. A time when your father was this mythical being, so big that he loomed above you even when he was sitting down and so strong he could pick you up no matter how much food you ate. He had the ability to transform into a great lumbering elephant which you could ride through the house, and a humongous but graceful whale when you clung to his back as he submerged himself in the ocean-sized pool. Your mother was this omnipotent entity that always knew when you were lying and had the answer to every question imaginable. Because you essentially had no responsibilities, the very idea and possession of independence was powerful. In that sense, small actions began to empower you as you grew. For example, being asked to cycle to the shops for the first time to get groceries for the family, or to deliver a package to the post office or even being given the responsibility of a pet. If we look back at these adorable little snippets of trust, it is easy to forget the sense of power a child feels from these small things.

‘Binge an entire series on Netflix within 48 hours, sure. Consume an obnoxious amount of junk food, why not?’

This idea of independence continues to grow throughout high school and culminates in the act of moving away from home. At this point, you have reached the highest level of responsibility, freedom and independence so far in your life. You have the power to do whatever you want. Binge an entire series on Netflix within 48 hours, sure. Consume an obnoxious amount of junk food, why not? Develop a habit of impulse purchases online or in drinking establishments, you only live once right? It is only at roughly the end of the first month or so, when you have approximately 3,48

euros left to keep you alive for a week, that you realise reckless spending habits have consequences. Or you cannot find a clean pair of clothes because washing is apparently something that does not do itself. Maybe you also get your first assignment results back and discover that sleeping through your lectures is not an efficient studying method. As you are calling an older sibling for a small loan or confining yourself in the library for the weekend, you realise you are maybe not all that powerful.

From this realisation onwards the idea of power changes yet again. You realise you do not quite have totalitarian control over everything in life. With great freedom comes great responsibility. You still need to pass your courses, finances are apparently on the agenda now and you have become a slave to the gym because your metabolism grew tired of the abuse and decided to join your goldfish on that farm somewhere up north with the loving family. It's dead. Also, someone asked you what you wanted to do after you finish studying and becoming the guy from Jurassic Park or protector of the universe is no longer an appropriate answer. This idea of a never-ending list of responsibilities is utterly terrifying and can render any sane person into a blob of unstable procrastination that proceeds to binge only the first seven seasons of Game of Thrones and rewatch all the Iron Man movies. However, what this actually means is that our idea of power has changed from the ability to be free to the ability to be responsible. And this does not have to be tremendous responsibility either. For instance, plants are suddenly a thing. As a young adult, being able to sustain a life that is not as difficult as a pet and thankfully miles away from an actual human child, is such a seemingly insignificant but empowering accomplishment. Add that to the growing list of small individually insignificant achievements, such as submitting an essay early, cooking a meal for all your friends or earning money in a minimum wage job to accommodate your impulse decisions.

Ultimately, although there may come a time where our responsibilities grow to the point where these small victories no longer make us feel powerful, I do not think we should be afraid. I believe it just represents a sign that we are moving into another chapter, in which we will still probably find our own ways of feeling powerful in our daily lives. Sleeping past 9 am during the week or not getting another human's fecal matter on you, to name a few potential examples. My point is we probably shouldn't worry about what we have to or cannot do, and instead just take stock of what we can do and have done to make it this far. In the end, none of us are likely to have tremendous power, but that does not mean we cannot be powerful.

Appie-avonturen

door Rutger Loof

De zomervakantie van 2014 was net begonnen. Mijn vijftiende levensjaar was reeds halverwege dat jaar al aangebroken. Ik besloot de vier weken waarin ik niet met mijn bloedverwanten in het buitenland zou zijn nuttig te besteden en een beter salaris te verdienen dan de vijf euro zakgeld die ik van mijn ouders kreeg voor het schoffelen van onkruid en het doen van de vaat. Dus stelde ik vol goede moed op de computer een mager cv op en meldde me toch ietwat nerveus aan bij de grootste werkgevers voor jongeren die ik kende: de supermarkten in Voorschoten. Na afwijzingen bij toen nog de C1000 en de Dirk, bleek ik meer geluk te hebben bij de Albert Heijn. Na een korte proefperiode werd ik aangesteld als 'Medewerker Verkoopklaar en Kwaliteit'. Dit klinkt als een behoorlijk prestigieuze titel, maar in realiteit betekende het dat ik moest schoonmaken en zo nu en dan de winkelwagentjes en -mandjes moest halen. Niet erg mentaal stimulerende arbeid, maar het verdiende goed en het was minder stressvol dan vakkenvullen. Zo begon mijn inmiddels vijf jaar overkoepelende carrière bij de Appie. In die vijf jaar heb ik zo nu en dan wel iets bijzonders, grappigs of absurds meegemaakt.

De sketch uit Ronald Goedemondts show Geen Sprake Van - over winkelbediendes die niet weten waar specifiek alle producten staan en dan maar een beetje door de winkel gaan banjeren - is mij al vaak overkomen. Ik heb al menig keer paniekerig door de winkel gesprint, in de ijdele hoop dat uit het niets, als door een engel geschonken, het desbetreffende product op ooghoogte in de schappen zou liggen. Of ik vraag het aan een teamleider of collega en moet dan geforceerd meelopen met diegene, in het bijzijn van de klant, naar het schap. 'Zodat je het ook weet voor de volgende keer,' luidt dan de denigrerende retoriek.

De man en de zwangerschapstest

Soms krijg je rare vragen van klanten, terwijl je de winkelvloer staat te bezemen. Een man van rond de twintig jaar kwam redelijk gestrest, met lichte paniek in zijn ogen, pal voor me

staan. 'Weet u waar de zwangerschapstesten liggen?' was zijn dringende vraag. Ietwat uit het veld geslagen prevelde ik een zachte 'Even denken, meneer...' en pijnigde mijn hersenen met het vinden van de locatie van de felbegeerde plasstaafjes. Ik kon me opeens helemaal verplaatsen in de schoenen van de jongen met de onzekere toekomst. Ik vroeg hem uiteindelijk nog: 'Als ik vragen mag, welk resultaat heeft u dan liever: plus of min?', waarop zijn reactie was: 'Nou liever min eigenlijk!' Of het ook daadwerkelijk een minnetje is geworden, heb ik nooit geweten.

Vis in het toilet

Bij ons mogen klanten, als ze het vragen, gebruik maken van het toilet. Het is mijn taak als schoonmaker om alle toiletten voor collega's en klanten schoon te maken. Al menig keer heb ik mezelf opgesloten in de wc om ongestoord gebruik te maken van de wifi in de winkel en om mijn teamleider het laatste kwartier te ontlopen, zodat ik geen last-minute rotklusje krijg toegewezen. Op precies zo'n moment liep ik weer de mannen-wc binnen, toen ik binnen een vreemde geur rook, alsof iemand een frikandel speciaal had staan eten. Toen ik de wc-deur opendeed trof ik in de wc-pot echter geen frikandel aan, maar een half opgegeten haring. De toiletvloer was bezaaid met kleine stukjes ui. Toch ietwat verbouwereerd door dit schouwspel haalde ik mijn collega's uit het magazijn erbij. 'Ik zei nog zo tegen die kerel, dat 'ie hem niet op het toilet moest gaan opeten!' riep de groenteboer geagiteerd uit. De klant in kwestie had de plaats delict al ontvlucht. Zin in wat lekkers van de Smullers had ik die week niet meer.

Een aanhalige klant

Ik moest op een warme zomermorgen in m'n eentje alle winkelwagentjes bijvullen. Van het constante heen en weer sjouwen van de rijen in de stalling en winkel was ik toch wat bezweet geraakt. Blijkbaar was het aangezicht van mij in m'n bezwete korte mouwen genoeg om een Antilliaanse vrouw van dik in de dertig naar mij toe te laten komen. Ze sloeg een ferme hand over m'n schouder, kneep daarin en sprak: 'Dat heb je goed gedaan, knul!' Voor ik ook maar kon reageren

kreeg ik een knuffel en toen plots een klap op m'n rechterbil. Dat ik hier niet van gediend was, maar het ook zeker niet had verwacht, is een understatement. Misschien is dat een rare reactie op dit voorval, maar het blijft gewoon een foute aanranding. Het is dat de #metoo-discussie nog niet gaande was toen. De vrouw liet vervolgens los en wandelde op z'n janboerenfluitjes de winkel uit. De stomverbaasde blik van mijn collega aan de informatiebalie over dit voorval deed mij enigszins terugkeren naar de realiteit. Nog steeds met een mond vol tanden strompelde ik maar weer door de poortjes terug de winkel in. Af en toe krijg ik van een klant een schouderklopje als ik ze erg tevreden heb gesteld met een product, maar een greep naar mijn derrière is me zelfs tijdens het uitgaan nog nooit overkomen. Ik maakte er verder geen punt van, het was niet of ze me ter plekke had uitgekleet, maar voor de rest van de dag voelde ik me wel ontdaan.

‘Het meisje keek me dan ook aan met een blik vol van verdriet, wanhoop en ergens een sprankje hoop’

Humor op de werkvloer

Halverwege een andere shift die ik draaide, werd ik opeens door de intercom omgeroepen om naar het groenteconservenshap te komen en iets op te ruimen. Eenmaal met de schoonmaakkar gearriveerd trof ik een redelijk hysterische vakkenvulster aan, omringt door een stuk of vier finaal geëxplodeerde potten tomatenpuree. De rode smurrie zat letterlijk overal. Het meisje keek me dan ook aan met een blik vol van verdriet, wanhoop en ergens een sprankje hoop door de aanblik van mij met m'n schoonmaakkarretje. Ik beantwoorde de blik met de troostende woorden ‘Geen zorgen, ik ruim het wel op’ en wilde de scherven al gaan oprapen, toen de teamleider - een voetbalfanaat met een talent voor lompe opmerkingen - opeens achter me stond. Hij wierp   n blik op het tafereel en stelde toen de briljante vraag: ‘Zo h , is er hier iemand ongesteld ofzo?’ Waar de blik van het meisje eerst bedroefd was, veranderde deze snel naar een blik van ‘Meen je dat nou?’ Ikzelf besloot te gaan voor een sarcastische ‘ha... ha... ha...’ Zelf vond die teamleider het natuurlijk een zeer geslaagde grap en leek totaal niet door te hebben dat de grap bij zijn collega's niet in de smaak viel. Humor onder mijn collega's op de werkvloer is in ieder geval niet ver te zoeken en het houdt de sfeer ook luchtig. Of die humor van een hoog niveau is, is een ander verhaal.

Winkeldiefstal

Iedere winkelketen heeft te maken met winkeldiefstal. Onze Albert Heijn is daar geen uitzondering op. Als personeel word je hier eigenlijk niet op voorbereid, althans ik niet. Maar

de kassiers moeten aan klanten die langs de kassa lopen zonder iets af te rekenen de vraag ‘Heeft u het niet kunnen vinden?’ stellen. Toen een kassier dezelfde vraag aan twee gasten stelde die nonchalant langs de kassa's probeerde te lopen, zetten beide heren het op een sprinten. Ik en een collega kwamen echter net de winkel weer ingelopen nadat we wat wagens hadden weggezet. Bij de aanblik van het tuig van de richel dat vol op ons af kwam stormen, wisten ook wij wel hoe laat het was. Nu kwam ik er in de onvermijdelijke confrontatie slechter vanaf dan mijn collega. Dat komt omdat ik - klein van postuur, amper ooit een sportschool ingelopen - vol opzij werd gebeukt door de linker dief. Mijn collega - een kast van een vent en elke week minstens vier keer in de sportschool - wist de dief op rechts eerst omver te beuken en de andere met maar drie passen in te halen, te tackelen en in een ijzeren houdgreep te leggen. Ik wist zelf, nadat ik m'n schamele beetje trots weer bij elkaar had geraapt, de andere dief met hulp van nog meer collega's ook op de grond te houden. Ik hield aan het voorval alleen wat schrammetjes over en een gratis cola van m'n teamleider. Verder werd deze zaak afgehandeld door het management en door de politie.

Vieze kassa

Op sommige momenten is het erg druk in de winkel. Tijdens feestdagen en speciale evenementen stroomt men dan vaak in hordes naar de supermarkt om snel even iets te eten en te drinken te halen. Tijdens het plaatselijke Weekend van Voorschoten draaide ik een extra dienst om mee te helpen de drukte op te vangen. Ik was bijna klaar toen ik werd omgeroepen om naar de kassa te komen om schoon te maken. Het bleek dat een kassier door de drukte, stress en hitte onwel was geworden en haar maaginhoud had besloten te dumpen op de kassavloer. Dit detail had ik echter totaal niet door. Ik dacht namelijk, toen ik aankwam bij de desbetreffende kassa, dat een klant een pot conservenvlees had laten vallen. Het kwartje viel ook niet toen de kassier zelf werd weggeleid door de manager en ze zich nog aan mij verontschuldigde. Ik dacht toen dat zij dan waarschijnlijk de pot had laten vallen en verbaasde me nog over het feit dat ik geen glasscherven zag liggen en dat het vlees in de prut niet koud was. De volgende dag kreeg ik als eerste opmerking in het magazijn van m'n teamleider: ‘Dat was zeker geen pretje h , die kots opruimen van de kassier?’ Pas toen viel bij mij het kwartje, wat mijn collega's in het magazijn zeer amuseerde, maar mij allerminst.

Uit al deze avonturen blijkt dat je als winkelbediende eigenlijk machteloos bent. Je hebt weinig controle en zicht op wat iedere komende werkdag je zal brengen. Maar dat maakt mijn bijbaantje, evenals alle andere bezigheden in mijn leven, ook wel weer uitdagend, verrassend en avontuurlijk. Naar mijn mening zijn de beste momenten in het leven veelal ongepland. Hopelijk beleef ik in de toekomst echter wel minder ontzettende Appie-avonturen.

De macht van sociale media

door Kasper Veltman

Op 9 mei 2019 zond Chris Hughes een uitermate kritisch stuk in naar *The New York Times*. Voor degenen die hem niet kennen: Hughes is een van de oprichters van Facebook. Hoewel hij aan de wieg stond van het platform en van het bedrijf, kan hij nu niet anders dan toegeven dat zijn creatie een waar duivelsgebroed is gebleken. Het platform brengt eigenhandig tachtig procent van de omzet binnen hun markt op en heeft een zorgwekkend monopolie in handen. Het is niet alleen het monopolie op sociale media, informatie en advertenties, maar misschien ook wel het monopolie op hoe onze levens worden vormgegeven. Eigenaar Mark Zuckerberg is daarom op dit moment ook met recht een van de machtigste mannen op aarde te noemen.

We kennen het allemaal wel: je wordt wakker en het eerste wat je doet is je telefoon ontgrendelen om een hele trits apps af te werken. Instagram, Facebook, Snapchat, de carrièrejagers onder ons begeven zich zelfs nog even op LinkedIn en de hopeloze romantici wagen nog een gokje op Tinder. Dit ritueel herhaalt zich door de dag heen nog een paar keer. Soms open je een app, zet je 'm uit, en open je uit gewoonte doodleuk dezelfde app. Je ontkomt er niet meer aan. Je zit vast in een eindeloze cyclus. Post je zelf iets, dan ben je teleurgesteld als er niemand op reageert. Stiekem weet je eigenlijk niet of je er wel gelukkig van wordt. De lezers onder ons die met enige regelmaat hun telefoon stuk laten vallen kennen misschien het gevoel van opluchting dat het met zich meebrengt. Even ben je twee weken onbereikbaar en dat brengt een fantastische golf van rust met zich mee. Een oase van rust die je doet denken aan de stilte-retraite die je moeder elk jaar in Friesland gaat doen. Je waant je nog net geen monnik na het verliezen van je telefoon. Het doet je ogen openen voor het feit dat je in de ban bent van sociale media.

Hoewel het in de ban zijn van sociale media uiteindelijk niet is waar Hughes, die meer op het markttechnische inspeelde, op doelde, is het wel een zaak waar misschien serieus wat

aandacht aan besteed moet worden. Hughes stelde zelf voor om het bedrijf weer op te breken. Componenten als WhatsApp en Instagram zouden dan weer als zelfstandige bedrijven moeten gaan functioneren. Dit zou betekenen dat de markt weer meer competitie zou gaan kennen. Dat er ook weer mogelijkheden ontstaan voor nieuwe platforms. Het doorbreken van het monopolie lijkt namelijk niet een gemakkelijke opgave. Verrassend genoeg, want bijna wekelijks verschijnen er artikelen waarin staat dat het einde van Facebook toch echt in zicht is. Hoe het opbreken van het bedrijf vormgegeven zou moeten worden is nog onduidelijk, maar zeker iets om in de nabije toekomst over na te denken. Het is verre van verantwoord te noemen om een platform dat een dergelijke impact op een gemiddeld leven heeft zo lang geen strobreed in de weg te leggen. Hoewel het bedrijf vaak gigantische boetes opgestuurd krijgt, lijken zelfs die een peulenschil te zijn voor de techgigant. Het platform lijkt er simpelweg niet door geboeid te zijn.

Het is misschien een beangstigende gedachtengang, maar het bedrijf lijkt niet meer te stoppen. Sociale media zijn een onmisbaar deel van onze levens geworden en lijken daar ook niet snel meer uit te gaan verdwijnen. Het stoppen van het platform lijkt dan ook onmogelijk. Iedereen gebruikt het immers en de massa dwingen Facebook niet meer te gebruiken behoort ook zeker niet tot de mogelijkheden. Is het dan een optie om de Facebooktop zelf te dwingen hun hand in eigen boezem te steken? Ja! Chris Hughes heeft daarmee al een eerste stap gezet. Ironisch genoeg lijkt druk op sociale media het enige wapen te zijn om het bedrijf een beetje onder druk te zetten. Het is een beetje als inbreken bij een inbreker om hem zijn wandaden in te laten zien. Ook al is het een wat onbeholpen metafoor, het helpt weldegelijk. Een tweet zou het verschil kunnen maken. Mark Zuckerberg heeft zich in het verleden al gevoelig getoond voor aanvallen op of portrettering van zijn persoon. *The Social Network* was volgens hem bijvoorbeeld een 'unclear truth'. Zelfs robots hebben dus soms een hart.

De macht van de cancelcultuur

door Rense Vitsma

Bijna iedereen die het waard is om bekend te zijn, is 'gecanceled' door iemand. Kevin Spacey is gecanceled. Gwen Stefani en Kevin Hart zijn gecanceled. Taylor Swift is gecanceled en James Charles is gecanceled. Ik hoef het eigenlijk niet te zeggen, maar Kanye West - de mafkees - is ook gecanceled. Ook gecanceled: liefde! En onvermijdelijk is het zeggen dat iets gecanceled is, daadwerkelijk gecanceled. In al deze gevallen betekent het cancelen van iets de *total disinvestment in something*. Het gebruik van deze term dateert terug tot enkele jaren geleden, maar in de laatste maanden is het woord niet meer weg te denken van de sociale media.

Niet alle *cancellations* zijn het resultaat van het overtreden van bepaalde verwachtingen die fans van een ster hebben. Alles wat nodig is om iemand te cancelen is iemand die het aankondigt. Hierdoor kunnen zelfs de meest onschuldigen beschuldigd worden. Cancelen kan beschouwd worden als het terugtrekken van de waardering voor een bekend persoon. Het is als het ware een culturele boycot, een overeenkomst om ervoor te zorgen dat iemand niet de aandacht krijgt die hij of zij eerder wel kreeg.

De cancelcultuur lijkt vooral te heersen rond de grote YouTube-sterren. Een goed voorbeeld van het cancelproces is dat van James Charles, een beautygoeroe op YouTube. Deze sociale-mediaster had meer dan zestien miljoen abonnees, maar na een akkefietje met een andere goeroe, Tati Westbrook, daalde zijn aantal abonnees met meer dan drie miljoen, terwijl Tati er uiteindelijk meer dan vier miljoen abonnees heeft bijgekregen. Ik ga niet het gehele drama tot in detail beschrijven, want om heel eerlijk te zijn is het echt niet zo interessant (eventuele geïnteresseerden: er staan duizenden dramavideo's online). Het is een goed voorbeeld van de macht van de cancelcultuur, omdat mensen zonder dat er bewijs werd gegeven meegingen in de haat. Of de beschuldigingen uiteindelijk klopten of niet is in dit geval niet echt van belang.

Waar komt het 'verlangen' om iemand te cancelen vandaan? Is het puur leedvermaak? Voor veel zal dit vast het geval zijn, maar vaak is het een verlangen naar controle dat aan de basis ligt. Mensen hebben weinig macht over wat ze gepresenteerd krijgen over sociale media. Ze nemen liever de zaken in eigen handen, in plaats van te wachten op het vonnis van YouTube zelf bijvoorbeeld.

Er zijn veel beroemdheden op televisie die hun shows letterlijk hebben moeten cancelen. Voor een groot deel moet dit omdat het publiek deze druk levert. Maar een daad van *cancellation* blijft voor een groot deel conceptueel. James

Charles is alweer op weg naar zijn oorspronkelijke zestien miljoen en Kanye West staat nog steeds in de hitlijsten. Ze mogen dan wel gecanceled zijn, maar dit hoeft niet te betekenen dat dit universeel is. Bovendien hoeft het niet een verandering in gedrag op te leveren. Cancelen we echt mensen of zeggen we alleen dat we ze cancelen en blijven we ze ondertussen steun leveren?

Het probleem van de cancelcultuur is dat deze mensen niet toelaat om te leren van hun fouten. Individuen worden eerder genegeerd dan dat hun verontschuldigungen worden geaccepteerd. In de wereld is er echter geen sprake van een tweedeling van onwetendheid versus zelfbewustzijn. Mensen leren constant, waardoor de kennis van een bepaald onderwerp per persoon kan verschillen. Emma Watson, bijvoorbeeld, kreeg een enorme laag haat over haar heen toen haar feminisme niet inclusief genoeg zou zijn. Sindsdien heeft ze hard gewerkt door haar verontschuldigungen aan te bieden en zichzelf verder te onderwijzen, en heeft ze zich bewezen door een betere opstelling in haar werk als *UN Women Goodwill*-ambassadeur. Mensen kunnen dus leren en zichzelf verbeteren. Dit werkt de cancelcultuur dus enorm tegen, waardoor de wortel van het probleem niet wordt aangepakt. Een deel van het probleem ligt bij het feit dat mensen bepaalde acties zien als of puur goed of puur slecht, terwijl de wereld niet zo eenvoudig in elkaar zit. Deze is vaak niet een systeem van zwart en wit.

Cancelen is in principe het veranderen van cultuur. Het is de benadering van mensen die stellen dat een bepaald soort gedrag of idee niet wordt geaccepteerd. Maar de mensen zelf kunnen er bovenop komen. Dat wil zeggen; *the cancelled can be uncanceled*. Tenminste, als ze het werk daarvoor doen. Of een goed PR-team huren.

Input a person, place, thing, activity or icon

Cancel

De belover en zijn gelovers

door Thomas van Royen

De campagnes voor de Amerikaanse presidentsverkiezingen van 2020 zijn alweer een tijdje bezig. Zo is ook de campagne voor de herverkiezing van Donald Trump op gang gekomen en is hij op bijeenkomsten in verschillende staten aanwezig om zijn aanhangers te enthousiasmeren. Hieronder kijken we mee vanaf het podium en zien we die supporters. Met zowel de afgelopen Amerikaanse presidentsverkiezingen als de Nederlandse verkiezingen van de Provinciale Staten nog vers in het geheugen, was de vraag 'Wie stemt er op zo'n persoon?' te horen. Deze foto biedt een uitgelezen kans die vraag (deels) te beantwoorden.

Het eerste wat te zeggen is over het overgrote deel van het publiek, is dat het blank en van middelbare leeftijd is (met uitzondering van wat kinderen en jonge gezichten). Uit een recente analyse van het onderzoeksbureau Bully Pulpit blijkt dan ook dat de focus van de miljoenen kostende Facebook-campagne van Trump vooral ligt op blanke middelbare kiezers en in het bijzonder oudere vrouwen. Het is nog maar de vraag of dit een uitkomst van de webcampagne is, maar aan het publiek en de *Women for Trump*-bordjes is het zeker te zien.

Waar bevindt de foto zich eigenlijk? Het shirt van de man die linksachter staat met *Mighty Texas Strike Force* (de naam van de Texaanse Republikeinse partij) erop leidt naar Texas: een conservatief en republikeins hart. De locatie kan echter nog

specifieker geschat worden. Indelinkerhoek staat iemand met een overall aan en een veiligheidshelm op. Als je naar de letters op zijn borst en op die van zijn buurman kijkt staat er 'Mako', wat naast een haaiensoort ook een olieboorbedrijf is met het hoofdkantoor in Houston. Wat betreft olievelden is Texas natuurlijk een prominente staat, zeker voor Trump en de door hem geprezen fossiele brandstofindustrie. Naast de twee collega's van Mako staan drie vrouwen met een *Space Force*-shirt aan. Dit door Trump ondertekende initiatief betreft het plan een defensietak te creëren die vanuit de ruimte kan optreden. Opnieuw komt Houston in beeld: de stad zou namelijk geopperd zijn als mogelijke locatie van het hoofdkwartier van *Space Force*.

Tussen alle bordjes zijn er een aantal uitspraken die

in het oog springen. Neem bijvoorbeeld de slogan 'Promises made, promises kept.' Dit slaat uiteraard op de verkiezingsbeloftes waar Trump zich aan zou hebben gehouden. Hoe zit het met dit standpunt? Uit een onderzoek van PolitiFact naar 118 beloftes van Trump, blijkt dat hij zich aan achttien beloftes heeft gehouden, er twintig heeft gebroken, voor veertien een compromis heeft moeten sluiten, er dertig nog niet waargemaakt heeft en dat er 36 zijn vastgelopen of uitgesteld. Er zijn zeker wat wensen volbracht, maar dit moet dus wel in perspectief gebracht worden met de beloftes die uiteindelijk zijn gedaan.

Het doen van beloftes heeft altijd een bepaalde macht, zeker in de politiek. We zien een aantal beloftes terug op de bordjes: de muur tussen Mexico en de Verenigde Staten moet afgemaakt worden, Amerika moet weer trots, groots en veilig zijn en er moeten banen gecreëerd worden voor autochtone Amerikanen terwijl immigranten geweerd worden. Opvallend is dat de slogans voornamelijk verwijzen naar niet ingeloste beloftes en in de gebiedende wijs zijn geformuleerd.

Vanaf de democratische kant is het controversiële presidentschap van Trump onder de loop genomen en bekritiseerd. Ondanks de opgekomen kritische stemmen in het republikeinse kamp die een ander licht werpen op het beleid van Trump, maakt het voor de echte achterban niets uit. Het lijkt erop

dat, ondanks het niet waarmaken van hun wensen, ze hun leider altijd zullen volgen. Dit zou aan de ene kant kunnen komen doordat de Trump-supporters al tevreden zijn met het handjevol ingeloste beloftes, of het kan aan de andere kant liggen aan het idee dat Trump weldegelijk zijn beloftes is nagekomen. Of is men onverschillig geworden voor het feit dat beloftes niet worden nagekomen? In het tweepartijstelsel van de Verenigde Staten zijn er maar twee echte opties. Er is zo ook minder ruimte om de uitkomst van je eigen keuze te bevragen. Of Trump zijn beloftes niet heeft waargemaakt hoeft dus niet uit te maken voor een groot deel van de republikeinen. Als republikein stem je immers op de republikeinse kandidaat. Misschien is voor wat gezonde zelfkritiek de volgende revisie nodig van de slogan: 'Promises made... promises kept?'



Luke's luisterpaal

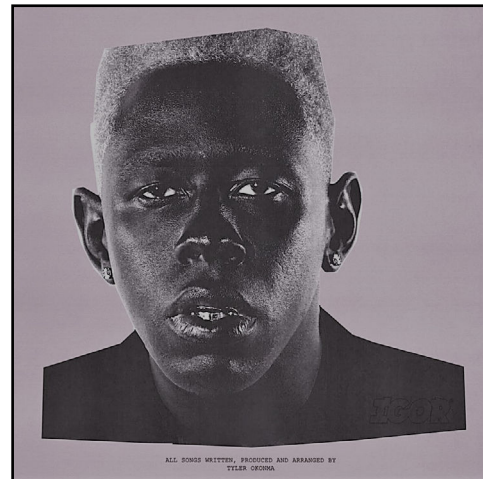
door Luke de Bruijn

Hoi, Luke hier. In deze rubriek probeer ik jullie telkens enkele albums aan te raden die onlangs zijn uitgekomen waar ik enthousiast van werd. Soms bekend, soms een beetje snob, maar vooral erg lekker.

Tyler, The Creator - IGOR

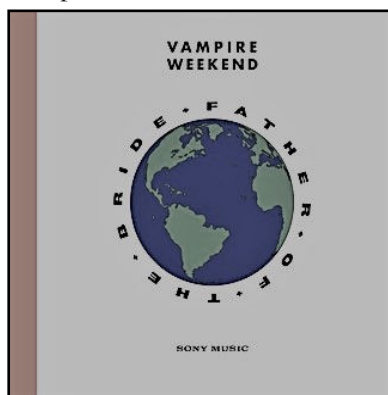
Dat deze plaat ertussen staat, is natuurlijk voor liefhebbers van hiphop totaal geen verrassing. Wat wel verrassend is, is het geluid waar Tyler op *IGOR* voor kiest. Waar zijn eerdere platen vaak werden gekenmerkt door een wat rauwer geluid, klinken de producties op *IGOR* een stuk gepolijster. Voor de diehard Tyler-fans van het eerste uur is dat misschien wat spijtig, maar uit nummers als *EARFQUAKE* en *I THINK* klinkt een enorme hitpotentie. *IGOR* klinkt eigenlijk als een puberale versie van het werk van Pharrell Williams. Ga je dus wel lekker op nummers als *Happy*, maar irriteer je je (zoals ik) lichtelijk aan de mierzoete suikerpoplaag die daaroverheen zit? Dan is *IGOR* sowieso je ding!

Voor liefhebbers van: Kendrick Lamar, Pharrell Williams, Drake



Vampire Weekend - Father of the Bride

We hebben er even op mogen wachten, maar na zes jaar kwam er dan eindelijk een einde aan de muzikale droogte van Vampire Weekend. En hoe. *Father of the Bride* is een klassieker in de dop, daar kunnen we heel kort over zijn. Het is grotendeels het geluid dat we van Vampire Weekend gewend zijn: zomers, opgewekt en artistiek hoogstaand door de onnavolgbare gitaarpartijen en teksten van frontman Ezra Koenig. Vampire Weekend wordt daarnaast op deze plaat versterkt door een geweldig team aan gastmuzikanten. Zo maakt Danielle Haim, van de band HAIM, haar opwachting in meerdere nummers en is er een prominente rol weggelegd voor meester gitarist Steve Lacy, bekend van samenwerkingen met onder meer Kendrick Lamar. Deze optelsom leidt naar een plaat die bol staat van de ijzersterke songs die deze zomer ongetwijfeld helemaal kapot gedraaid gaan worden op de radio. *Harmony Hall*, *This Life* en *Sunflower* worden de soundtrack van je zomer en dat is maar goed ook.



Voor liefhebbers van: HAIM, Foals, Arctic Monkeys

Polynation - Igneous

Polynation is nog niet een heel erg bekende band, maar de formatie rondom Stijn Hosman en Hessel Stuut maakt al enkele jaren naam in de wereld van de elektronische muziek. De band maakt donkere, melodieuze elektro, een beetje in de stijl van technogrootheden als Tale of US en Stephan Bodzin, gekruist met de relaxte lounge van Bonobo. Op hun tweede album, *Igneus*, klinkt Polynation een stuk donkerder dan op voorganger *Allogamy* (ook een aanrader). In tegenstelling tot de plaat van Vampire Weekend zal het dan ook niet zo zijn dat deze muziek de soundtrack van je zomer wordt, maar dat neemt niet weg dat *Igneus* het draaien waard is. Het is altijd interessant om te zien hoe een band dit soort muziek vertolkt, dus als je de kans krijgt om Polynation een keer live te zien, moet je die ook zeker pakken.

Voor liefhebbers van: Tale of US, Bonobo, Weval



Rond de Noordzee ★★★★★

door Maud Roelse

China, Rusland, Iran en Zuid-Amerika: allemaal hadden ze al een documentaireserie verdiend. Op pad gaan dicht bij huis was toch niet zo sexy, leken programmamakers te denken. De Vlaamse regisseur Arnout Hauben zag dit anders en besloot met de twee cameramannen Phillip Niclaes en Ruben Callens een tocht van zo'n vijfduizend kilometer rond de Noordzee te maken, beginnend in Brugge en eindigend in Antwerpen.

De drie mannen reizen door Engeland, Schotland, Noorwegen, Denemarken, Duitsland en Nederland, vaak te voet om zo benaderbaar mogelijk te zijn. Onderweg knoopt Hauben gesprekken aan met allerhande mensen. Sommige gesprekken zijn grappig, andere nietszeggend, weer andere ontroerend. De Man Bijt Hond-achtige manier van documentaire maken zorgt voor heel wat vermakelijke uurtjes televisie. Soms vraag je je wel af waar het nou helemaal over gaat. Wat is het verhaal dat Hauben wil vertellen? Het lijkt erop dat hij voornamelijk de kijker wil vermaken en de kust en haar bewoners hierin centraal wil stellen. Toch is de kabbelende structuur van de aflevering niet storend, aangezien de reis altijd centraal staat. De voice-over geeft tekst en uitleg, waardoor je ook nog eens wat opsteekt over 'onze eigen' Noordzee en de landen eromheen. Of dat het doel was van de makers weet ik niet, maar onbewust maakt het ook een nieuwe appreciatie voor ons eigen stukje Europa los. Al met al is dit hele fijne televisie om even bij tot rust te komen.



Sekiro: Shadows Die Twice ★★★★★

door Rutger Loof

Studio FromSoftware boekte al veel succes met de *Dark Souls Trilogie* en *Bloodborne*, stuk voor stuk fantastische spellen. Ook nu weer komen ze met een meesterwerk aanzetten. Sekiro onderscheidt zich van zijn voorgangers door zijn geheel nieuwe setting: het feodale Japan.

In de game speel je als Wolf, een ninja die de taak heeft zijn jonge meester Kuro te beschermen. Als Kuro echter wordt ontvoerd, moet je hem met een ninja prothese-arm redden voor het te laat is. De rest van het verhaal haal je net als in vorige games uit de itembeschrijvingen en opnieuw zijn er meerdere eindes. Gewapend met een vlijmscherpe katana en een breed scala aan ninjatechnieken en hulpmiddelen vecht jij je een weg door hordes samoerai en mythische monsters. Het allergeaafste is nog wel de ingebouwde weerhaak in je arm, waarmee je als een soort ninja-spiderman van dak naar dak slingert.



Dus is de *gameplay* weer ijzersterk, net als bij de vorige games? Ja. Is de wereld waarin je speelt weer uitgebreid en bijzonder mooi om naar te kijken? Ja. Had ik een rage quit toen ik voor de tiende keer werd verslagen door pakweg de tweede eindbaas? O jazerker wel! De motto's van de eerste Dark Souls, 'Prepare to Die' en 'getting good,' zijn weer dik terug. Gelukkig kan je - zoals de titel al suggereert - twee keer in een level doodgaan. Hierdoor speel je vloeiender door de adembenemende Japanse werelden. Voor de *hardcore* gamers is dit dus een mega goed spel, maar voor de *casual* gamers onder ons zou ik toch wel twee keer nadenken.



Interview: Lex Heerma van Voss

door Huub Mol en
Lennart van der Ree

In dit nummer gaat de Argus op zoek naar alles wat te maken heeft met macht. Macht is overal. Zelf zijn we ook dagelijks bezig met vormen van macht. Het hebben van een baan, of het invullen van je eigen rol in een commissie. Zo werkt onze vereniging al jaren als een trein met het bestuurlijke orgaan en meer dan twintig commissies. Hoe anders was dat een aantal decennia terug. Aan het einde van de jaren '60 van de vorige eeuw kwam de UHSK in een beruchte 'communistische periode' terecht. Maar wat is dan het beruchte aan deze periode? Hoe zag onze vereniging er in die dagen uit en wat kunnen we meenemen naar het heden? Om op het antwoord op deze vragen te kunnen komen, zijn we langsgegaan bij Lex Heerma van Voss. Tegenwoordig is hij directeur van het Huygens Instituut voor Nederlandse Geschiedenis. Jarenlang studeerde hij geschiedenis in de tijd dat de UHSK deze periode doormaakte. Over de oer-UHSK, zijn loopbaan en zijn mening over het leven dat een student nu heeft.

Laten we beginnen bij het begin. Wat waren voor u de drijfveren om aan de studie geschiedenis te beginnen?

Dat is een goed begin. Ik kom uit een tamelijk gestudeerd milieu en ik ben opgevoed met het idee dat studeren een logische optie was. Mijn interesse voor geschiedenis werd al in mijn tienerjaren groot. Er heerste indertijd sterk het idee dat de wereld veranderd moest worden. Ook ik ging in 1973 geschiedenis studeren met het idee dat je het verleden moet begrijpen als je het heden wilt veranderen. Deze insteek was binnen de UHSK toen heel normaal. De meeste van ons zaten in buurtcomités of milieuactiegroepen of wilden graag op de universiteit verandering teweeg brengen. We waren over het algemeen allemaal links en activistisch.

U zegt dat een links-activistische houding in uw tijd heel normaal was binnen de UHSK. Kunt u ons nog meer vertellen over hoe onze vereniging vroeger was?

Ik merk wel vaker dat de UHSK terugkijkt naar de jaren '70 als een onderbreking van een grote continuïteit in de verenigingsgeschiedenis. Om dat communistisch of marxistisch te noemen is niet onjuist, maar ook reuze betrekkelijk. Toen ik begon met studeren hadden de revolutionairen van een paar jaar eerder al de linten kwijtgemaakt, de commissies bestonden niet meer en de stuurgroep was ons belangrijkste orgaan.

De vereniging was dus sterk op de schop gegaan. Hoe werden de rollen die nu door het bestuur en commissies op zich worden genomen toen verdeeld en uitgevoerd?

De hele structuur van bestuur en commissies, wat op zich een goed democratisch systeem is, vonden de studenten toen te ouderwets. In plaats daarvan was er de stuurgroep, die een keer in de week op vrijdagmiddag vergaderde. De UHSK was dus in zekere zin een stuk vormelozer. Er was geen duidelijke gezagsstructuur. Verschillende taken werden vrijwillig ingevuld door leden. Dit gebeurde bijvoorbeeld met het organiseren van feesten en het vertegenwoordigen van eerstejaarsstudenten. Daarvoor had je dan weer commissies en overleggen.

Was er in uw tijd nog te spreken van een gezelligheidsvereniging of lag de nadruk vooral op het onderwijs?

Het accent lag veel meer op het organiseren van het onderwijs. Er waren bijvoorbeeld ook wel UHSK-feesten, maar de excursies en uitstapjes waren al verdwenen toen ik ging studeren. Wel organiseerden we zelf projecten zoals het PKV, het Project Kollektieve Voorzieningen, wat dan ook weer typisch een uiting was van onze bemoeienis met het onderwijs. Stafleden moesten hier formeel voor tekenen maar in werkelijkheid organiseerden de studenten zulke projecten zelf, en beoordeelden ook elkaar.

Welke taken heeft u in uw tijd gedaan bij de UHSK en waar bent u bij betrokken geweest?

Ik deed vooral dingen die met onderwijs en het besturen van de universiteit te maken hadden, zoals de onderwijscommissie van de vakgroep, het faculteitsbestuur, de universiteitsraad en het PKV. Er waren constante herstructureringen van het onderwijs. Daar werd door de overheid dan weer flink bij bezuinigd. Met die "herprogramming" van de studie hielden veel studenten, waaronder ik, zich intensief bezig. Welke vakken en vaardigheden moesten er in zo'n programma?

Was de linkse politieke voorkeur vooral binnen de geesteswetenschappen te vinden of was deze niet gebonden aan de faculteiten?

Linkse sympathieën waren erg sterk terug te vinden bij de studieverenigingen van geesteswetenschappen en sociale wetenschappen, maar we waren niet de enigen. Bij sommige studies bleef de meerderheid traditioneler. Maar je kon bijvoorbeeld ook bij medicijnen een combinatie van traditionele taken, zoals de boekenverkoop, en een nieuw linkse activisme terugvinden. De meeste studenten waren links. Dit was bij voorbeeld terug te zien in de universiteitsraad. Tijdens het jaar '78-'79 zat ik daar namens de meer activistische PSO in, waarmee we acht van de

elf zetels wonnen. Linkse sympathieën waren dus zeker dominant.

In hoeverre was het linkse politieke klimaat van toen van invloed op uw specialisatie in sociaaleconomische geschiedenis en hoe zou u uw positie in dat klimaat toen beschrijven?

Het klopt wel dat sociaaleconomische geschiedenis een bolwerk van links gedachtegoed was. In die zin heeft het wel invloed gehad op mijn specialisatie. Maar dat betekende niet dat iedereen communist was. Als je het nu over communisme hebt, leg je al snel de link met een politiek stelsel dat wereldwijd in elkaar gedonderd is. In die tijd waren

er op links flinke discussies over het communisme. Sommige studenten waren wel echt communist, en lid van de CPN. De UHSK was hier bijvoorbeeld echt een bolwerkje van. Bij sociale wetenschappen vonden ze de CPN vaak nog te rechts. Maar binnen geschiedenis was de meerderheid ook geen communist. Dat gold ook voor mij. Ik was absoluut niet pro-Amerikaans, maar ook zeker geen communist. Ik vond het een slechte zaak dat de CPN de fouten van de Sovjet-Unie altijd goedpraatte. Vrienden van mij die bij de CPN zaten, waren het hier ook vaak niet mee eens, maar ze wilden wel aan de kant van de arbeidsklasse staan. De CPN deed dit volgens hen het beste.

Was er een verschil tussen de docenten en studenten qua politieke opvattingen? Verschilde dat sterk van elkaar?

Er was wel een enkele docent die even links was als de studenten, maar over het algemeen waren de studenten een stuk linkser dan de docenten. Docenten waren vaak wel links maar waren dan bijvoorbeeld lid van Partij van de Arbeid, zoals Maarten van Rossum. Dat was echter geen probleem: studenten en docenten konden goed met elkaar overweg. Het grootste verschil tussen student en docent kwam vooral voort uit het leeftijdsverschil. Als twintigjarige denk je vaak: 'Dit moet nu geregeld worden, dit is mis!' en als veertigjarige richt je je eerder op de lange termijn. Die tegenstelling had je toentertijd en is nu denk ik niet anders.

Het is nu algemeen beleid om in onze vereniging politiek neutraal te zijn. Dit was vroeger duidelijk anders. Vindt u dat een bestuur en een vereniging wel een politieke voorkeur zou moeten uiten?

Ik denk dat dat hartstikke moeilijk is in de praktijk. Denk bijvoorbeeld aan de rol van fake news. Historici hebben volgens mij een opdracht om op te treden als fake news gebruikt wordt in politieke debatten. Je kunt hier het ontkennen van de holocaust als voorbeeld nemen. Als je nastreeft politiek neutraal te zijn dan bots je snel met iemand die zegt dat het zijn of haar recht is de holocaust te ontkennen. Voor een historische vereniging is het redelijk belangrijk om op te komen voor betrouwbare kennis.

U gaf aan negen jaar gestudeerd te hebben. Was dat de norm vroeger en hoe kijkt u daar nu op terug?

Lang studeren was erg normaal vroeger. Ik heb er geen spijt van en veel geleerd. Het was ook vrij gewoon om er veel naast te werken. De laatste van die jaren had ik er gewoon een halftime baan bij. Maar ik denk dat het verstandig is om er voor te zorgen dat studenten hun studie een beetje op tijd afronden.

Jarenlang is er studiefinanciering geweest om studenten te ondersteunen. Hoe was dit toen u begon met studeren?



In de jaren '70 was de norm dat ouderen studerende kinderen onderhielden. Alleen als de ouders dit niet konden of dit weigerden kreeg je studiefinanciering. Een volledige beurs gold onder studenten als een goed inkomen. Net als de meeste studenten die van hun ouders een toelage kregen, kreeg ik minder dan dat. Ik vind het goed dat iedere student studiefinanciering krijgt of de mogelijkheid hiertoe heeft.

Momenteel is de studiefinanciering geschrapt en vervangen door het leenstelsel. Vindt u dat een eerlijk systeem?

Ik ben tegen een leenstelsel omdat ik denk dat het een drempel opwerpt voor studenten uit sociale groepen waar studeren nog bijzonder is. Zelfs als de aflossingsregeling op zich soepel is, dan nog is het een drempel om zoveel geld in een opleiding te stoppen en jezelf zo in de schulden te steken. Zo missen we als maatschappij talent, doordat mensen te vroeg gaan werken omdat ze die schuld een last vinden. Het zou nog beter zijn als dit studiekrediet algemener zou zijn, en je die vijf jaar studietijd ook later in je leven op zou kunnen nemen.

Er wordt nu ook veel bezuinigd op het onderwijs. Ook geschiedenis is hier onderdeel van. Wat voor waarde heeft de studie volgens u voor de Nederlandse samenleving?

Je kan bijzondere gevallen bedenken waarin iets historisch direct nut heeft. Maar het is algemener. Per definitie is geschiedenis de enige maatschappelijke en politieke ervaring die we collectief hebben. Er wordt geregeld een publiek debat gevoerd over mogelijke antidemocratische ontwikkelingen zoals we die ook in het interbellum gehad hebben. Het hele apparaat waarmee wij nadenken over zulke belangrijke ontwikkelingen in de wereld is historisch, dat kan niet anders.

In de Volkskrant heeft u een uitspraak gedaan dat er in Nederland al eeuwen geen sprake was van een Nederlandse identiteit. Kunnen we in die uitspraak een functionaliteit van geschiedenis zien?

Dat is een bewuste politieke conclusie uit de geschiedenis en een bewuste zet in een politiek debat. In de politiek treden mensen op die waangedachtes hebben en deze propageren, zoals dat de Nederlanders een eeuwenoude onveranderlijke joods-christelijke identiteit delen die ook nog specifiek Nederlands is en waarin we altijd tolerant zijn. Er ontstaat zo een karikatuur van 'Nederlandsigheid'. Historici zijn heel belangrijk om ervoor te zorgen dat deze karikaturen niet de overhand krijgen in het politieke debat.

U doelt hierbij op opkomende partijen die de laatste twintig jaar de politiek betreden?

Dat is belichaamd door de PVV en Forum voor Democratie nu. De leiding van die partijen vertellen onwaarheden over

het verleden waarvan ze weten dat het onwaarheden zijn. Dit doen ze omdat ze denken dat het hun achterban mobiliseert en stemmen oplevert. Als historici moeten we met onze kennis dergelijke foute denkbeelden bestrijden, vanuit links en rechts overigens. Dat betekent niet dat je historisch gezien op een bepaalde partij moet stemmen maar wel dat je op onwaarheden kan wijzen.

Dan keren we nog even terug naar uw loopbaan. U bent onder andere student-assistent geweest. Was dit een aanleiding voor uw docentschap en wat waren van deze job de speerpunten?

Het bijzondere was dat we het eerder genoemde PKV hadden waarin we als studenten eigen onderwijs maakten. Dat was heel leerzaam, omdat je allerlei praktische problemen oplost. Alleen al hierom zou ik een vergelijkbaar initiatief van studenten opnieuw willen faciliteren. Ik wilde al vroeg historisch onderzoek doen, maar uiteindelijk is mijn loopbaan nauwelijks gepland en deed ik vaak wat er langskwam.

Inmiddels werkt u als directeur voor het Huygens Instituut voor Nederlandse Geschiedenis. Uw loopbaan is niet gepland zegt u. Hoe bent daar terechtgekomen en wat zijn de taken die u daar vervult?

Ik kwam aardig mee in onderwijs en onderzoek, maar ik schreef mezelf wel enige vaardigheid toe om dingen te organiseren. Daar moet ik eigenlijk de UHSK en de studentenbeweging dankbaar voor zijn. Vanuit die vaardigheid is er een niet geplande en toevallige, maar wel vrij rechte lijn naar het directeurschap. Nu moet ik onderzoeksprojecten plannen, er geld bij vinden en de juiste mensen. Dat is erg bevredigend werk.

Veel geschiedenisstudenten weten nog niet wat ze in de toekomst willen doen. Wat voor advies kunt u hen meegeven naast het opbouwen van een cv?

Bijna niemand gaat geschiedenis studeren omdat hij of zij een bepaald beroep wil. Dat is bij medicijnen bijvoorbeeld wel anders. Bij geschiedenis zijn een paar voor de hand liggende beroepen. Denk aan docent of journalist. Soms zijn dit beroepen waar je via een andere opleiding ook terecht komt. Geschiedenis studeer je omdat je hart er naar uitgaat. De grote meerderheid heeft geen concreet beroepsperspectief, maar studeert het uit belangstelling. Je leert er allerlei vaardigheden en daar ga je iets mee doen. Historici kunnen veel verschillende aspecten bundelen in één verklaring. Allerlei kwesties kan je politiek, psychologisch, economisch of militair benaderen. We zijn gewend gebeurtenissen van veel kanten te bekijken en dat kan je inzetten als journalist, beleidsmedewerker, politicus en zelfs als koning. Op je cv letten is belangrijk, maar je moet er geen tunnelvisie op krijgen. Doe liever waar je belangstelling naar uitgaat, zoek daar de diepte in op en dan valt vaak alles wel op zijn plaats.

Wie is de ware Antwerpenaar? Van yogasnuiver tot flamboyante sinjoor

door Castor van Dillen



Ik vertrok naar Antwerpen voor een master Journalistiek. Daar ervoer ik een stad met veel gezichten en een chaos waarvan je gaat houden.

Toen ik eind september in mijn kot trok, had ik het idee dat Antwerpen een grote stad was. Een stad die vergelijkbaar is met Rotterdam of Amsterdam en een stad waarin je als individu kan verdwijnen. Daar ben ik op teruggekomen. Antwerpen heeft een grote economische waarde voor België, maar er is weinig interactie tussen onbekenden en een collectieve wil van vooruitgang lijkt afwezig. Het dagelijks leven speelt zich af op mooi afgebakende pleintjes, op kantoor of in de auto.

Parking

De stad gedraagt zich niet als een goed functionerende metropool. Ze kampt met immense verkeersproblemen, segregatie en 'Hollands' vrijgezellenfeesttoerisme. Dat terwijl de bekendste uitdrukking van Antwerpen vrij expliciet is: 'Antwerpen is 't Stad, al de rest is parking.' De stad moet het goede voorbeeld zijn voor de rest van Vlaanderen, maar dat vergeet ze nogal vaak.

In de bijnaam van Antwerpenaren komt haast een soort superioriteit naar voren. Ze worden 'sinjoren' genoemd. Dat is een verwijzing naar de Tachtigjarige Oorlog, waarin de belangrijkste inwoners van Antwerpen de Spaanse titel *señor* kregen. Elk persoon wiens ouders in Antwerpen geboren zijn mag zich zo noemen, maar veel van de huidige inwoners zijn niet meer geboren in 't Stad.

Antwerpen voelt voor mij dan ook niet aan als 't Stad. Het is eerder een parking: een verzamelplaats van onbekenden die alleen werkt omdat de inwoners zich houden aan een paar basisregels. De studenten zijn een klein radartje in het geheel. Onder hen merk ik een grote verscheidenheid in afkomst. Het accent van een West-Vlaming of een Limburger herkende ik direct, maar tegenwoordig kan ik ook de Vlaams-Brabander of de 'ware' Antwerpenaar onderscheiden. Ook hoor ik in de Albert Heijn nogal wat 'Hollandse' studenten enthousiast vertellen over nieuwe Tindermatches en moeizame pogingen

om vegetarisch te eten. Net zoals in Utrecht hebben de studenten hun eigen territorium afgebakend: de meesten leven tussen de yuppenbuurt 't Eilandje en het oude centrum.

Valiesfile

Toch is Antwerpen niet echt een studentenstad. Elke vrijdagmiddag is het geratel van rolkoffertjes naar het station te horen, waardoor de studentenwijk vrijwel volledig uitgestorven is in het weekend. De ouders doen de was en staan op zondagmiddag in de keuken te koken. Daarnaast blijven de studenten financieel afhankelijk van hun ouders. Sommige studenten leven zelfs op het zakgeld dat ze op zondagavond mee krijgen. Daar kunnen ze weinig aan doen, want slechts één op de vier Vlaamse studenten heeft bijvoorbeeld recht op een lening. Voor mij blijft die wekelijkse valiesfile onnatuurlijk, maar er zit een logica achter: in Vlaanderen zijn studenten inniger verstrengd met hun ouders.

Het studentenleven in Vlaanderen is ook anders ingericht. Het collegejaar is korter, er zijn veel meer colleges en ze hebben te kampen met een halfjaarlijkse, stressvolle examenperiode. Daardoor is het minder gebruikelijk om een bijbaantje te hebben. De 'studentenclubs' zijn soms zelfs gebaseerd op afkomst. Zo misdroeg ik mij op een heuse beiaardcantus van de Bietenclub, de studentclub uit Tienen, en is een studiegenoot lid van Omnes,



de club van de Antwerpse Kempen. 'Naar het unief gaan' is niet zozeer een nieuwe stap in zelfstandigheid, maar eerder een voortzetting van het leerproces.

Weifelende smeltkroes

Naast de 'tijdelijke' studenten herbergt Antwerpen een ware smeltkroes van culturen. De stad kent maar liefst 166 nationaliteiten. Kleine beschrijving: als ik van het station naar mijn kot loop, passeer ik de Chinese wijk, zie ik wat Congolese kroegjes, kijk ik in de etalage van een voortreffelijke Turkse bakker en werp ik een blik op een Portugees restaurant. Ook loop ik vaak langs een kerk waar Eritrese en Koreaanse diensten gehouden worden en woon ik vlakbij de hoerenbuurt in het Schipperskwartier. Niet verkeerd toch?

Deze immense diversiteit heeft een keerzijde. De 'echte' Antwerpenaren zien de stad soms niet meer als hun thuis. Dat uitte ze in hun politieke voorkeuren. De driedubbele verkiezingsdag op 26 mei toonde aan dat de Partij van de Arbeid en het Vlaams Belang (VB), de twee partijen aan de politieke uitersten, een ruime winst geboekt hebben. Ook stemt bijna de helft van de Antwerpenaren op uitgesproken Vlaams-nationalistische partijen als VB en de Nieuwe-Vlaamse Alliantie. De huidige burgemeester Bart de Wever is uitermate kritisch op de integratie van nieuwelingen en investeert veel in veiligheid.

De burgemeester benadrukte recentelijk dat de hoogopgeleide (lees: linkse) levensgenieter - ik voelde mij lichtjes aangesproken - eens goed moest nadenken over zijn of haar gedrag. De Wever legde de link met drugsgebruik in de welig tierende feestjes- en festivalwereld en het feit dat Antwerpen een belangrijke tussenstop is in de wereldwijde cocaïnehandel. Hij vindt het hypocriet dat al die jonge yogasnuivers - gelukkig gebruik ik geen coke en wring ik mij nooit in een yogaspagaat - doordeweeks gezond doen en het beste beentje voor zetten met het klimaat om dan in het weekend volledig van God los te zijn. Daar heeft hij gelijk in: de kloof tussen week en weekend, maar ook tussen rijk en arm, is soms immens in de stad.

Big Brother

Helaas pakt de burgemeester de problemen van Antwerpen verkeerd aan. Een van de onderdelen van zijn veiligheidsbeleid is de opbouw van een Smart City. Tijdens de redactieweek van mijn master, waarin we een tijdschrift over privacy produceerden, ervoer ik wat de impact van zo'n slimme stad is. Sint-Andries, de wijk van

mijn campus, hangt vol met camera's en bewegingssensoren. Die slimmigheidjes moeten de veiligheid van de Antwerpenaar bevorderen, omdat er altijd straatverlichting en oversteekhulp is. Een waar staaltje 1984 wat mij betreft.

Deze Big Brother-maatschappij gaat zelfs zover dat Antwerpen nog maar één plek heeft waar je zonder gezien te worden de stad kan betreden. Sinds deze ontdekking loop ik veel bewuster en zelfs wat angstiger door de stad. Het moet de toekomst van Antwerpen zijn, maar hiermee schaad je het vertrouwen in de organische werking van een stad.



Onder druk

De stad kampt ook met een angstcultuur. Een paar weken geleden werd de jonge studente Julie van Espen vermoord door een man die vanwege zijn verleden al lang in een psychiatrische gevangenis had moeten zitten. In plaats van te zoeken naar concrete oplossingen was de stad volledig in rep en roer. Bij de moord op Anne Faber in Den Dolder zag je een vergelijkbare reactie: de stad verbroederde en er was sprake van collectieve boosheid. Het vertrouwen in de overheid en de medemens heeft door deze verschrikkelijke moord weer een deuk gekregen. Dat is niet nodig: angst is altijd een slechte raadgever.

Al met al staan de stad en zijn inwoners vaak onder druk. De Antwerpenaar kan zich niet meer voortbewegen zonder gezien te worden, de sinjoor verliest terrein aan nieuwkomers van alle nationaliteiten en de yogasnuivers en studenten geven weinig om 't Stad. Antwerpen lijkt zijn identiteit wat te verliezen, maar zo'n gemeenschappelijke identiteit is niet altijd leidend.

Bolleke aan €2,-

Stiekem ben ik een beetje van de diversiteit en chaos gaan houden. Ik blijf mezelf verwonderen over de 'werken' die voor geen ene moer opschieten en de geslotenheid van de orthodoxe Joden. De impact van de Vlaamse primitieven is nog goed merkbaar en op elke straathoek is wel een bruincafé te vinden met een 'bolleke aan €2,-'. Het is een stad waar je volledig voor moet gaan, omdat je anders de schoonheden niet meekrijgt.

Antwerpen is geen typisch Belgische, Vlaamse, Hollandse of Europese stad. De stad is zelfs niet te vergelijken met Brussel, dat door Belgen consequent wordt aangeduid als 'een geval apart'. Het is een stad met veel gezichten waar elke Antwerpenaar een eigen verhaal en identiteit heeft. Dat mag ik als 'den Hollander' die hier kwam wonen om te profiteren van het weinige collegegeld wel zeggen toch?



Pablo Picasso. Een schilder met een rock-'n-roll-houding: vaak te vinden in de kroeg, schandalige roddels over hem in overvloed en meerdere bedpartners. Maar Picasso had bovenal een zeer gewaagde eigen schilderijstijl en ging gewoon zijn eigen gang. Kunstwerken, zowel schilderijen als sculpturen, maakte hij aan de lopende band. Pablo Picasso wordt, samen met Georges Braque, gezien als de grondlegger van het kubisme, een stijl die als reactie kwam op het fauvisme van Paul Cézanne. Het doel van de stijl voor Picasso was het vastleggen van de wereld in abstracte, vierkante vormen.

De periode waarin Picasso leefde kenmerkt zich door grootschalige oorlog in Europa en de rest van de wereld. Verscheidene dictators hebben de macht over grote Europese staten. Terwijl Picasso zijn geliefde Spanje heeft verlaten voor Frankrijk, zijn Adolf Hitler en de nazi's bezig met het verfijnen van de moderne Duitse oorlogsmachine. Ze staan te popelen om de splinternieuwe Luftwaffe uit te proberen. Op hetzelfde moment is generaal Francisco Franco aan de macht in Spanje: Hitler contacteert zijn collega in het zuiden met de vraag of hij ergens een plaatsje in zijn land heeft, dat hij eventueel zou kunnen missen. Toevallig zit Franco verstrengeld in een burgeroorlog met zijn antifascistische tegenstanders, die zich hebben verzameld in onder andere het plaatsje Guernica in Baskenland. Het doelwit was dus snel gevonden. In de morgen van 26 april 1937 vliegt het Condorlegioen van de Luftwaffe over het eens zo pittoreske Spaanse nederzettinkje. Wat volgt is het allereerste terreurbombardement in aanloop naar de Tweede Wereldoorlog.

Tegelijkertijd zit Picasso in zijn kleine appartementje in Parijs. Hij heeft een opdracht gekregen van de Spaanse regering voor een groot schilderij voor in de Internationale Galerie in Parijs, maar hij heeft nog weinig inspiratie. Hij overweegt één van zijn toenmalige muzen te gebruiken voor het werk, de Française Marie-Theresa Walter. Maar een paar dagen later bereikt het nieuws over het bombardement ook

Parijs. Het raakt Picasso als inheemse Spanjaard diep. Het onderwerp voor het schilderij is dus snel gekozen. Binnen 35 dagen schildert Picasso één van zijn meest beroemde schilderijen.

Het schilderij laat *Guernica* zien tijdens het bombardement. Picasso wilde met het schilderij de chaos tijdens een bombardement laten voelen en dit zie je duidelijk terug in de compositie. Ook de achtergrond is incoherent en wanordelijk. Er is geen verschil tussen binnen en buiten, omdat de huizen werden verwoest. Vooraan op het schilderij is een man met een afgebroken zwaard afgebeeld, een symbool voor een gesneuvelde soldaat. Het paard drukt de angst uit en is het symbool voor de onschuldige slachtoffers in de oorlog. De moeder met het dode kind toont het verdriet om de gesneuvelden. De stier staat bij veel werken van Picasso symbool voor het Spaanse volk, dat hier duidelijk in paniek is. De lamp op het schilderij illustreert de explosies en het luchtbombardement, en deze doet mij altijd denken aan een lamp in het midden van het plafond, die je vaak bij schuilkelders ziet. Kunstcritici prijzen het schilderij als één van de meest emotionele en krachtige anti-oorlogsschilderijen ooit.

Het schilderij is in lijnen en vlakken in zwart, wit en grijs geschilderd. Het is tevens een goed voorbeeld van Picasso's unieke vorm van kubisme en is dus niet realistisch. Picasso probeerde zijn gevoel over het bombardement op expressionistische wijze weer te geven en zijn beeld van de onschuldige slachtoffers die vallen tijdens de oorlog over te brengen.

Picasso gaf *Guernica* in langdurig bruikleen aan het Museum of Modern Art – ook wel MoMA - in New York, want hij wilde dat het doek pas zou terugkeren naar Spanje als de democratie was hersteld. Het werk reisde over de wereld en was onder andere in 1956 in het Stedelijk Museum in Nederland te zien. Picasso stierf in 1973, twee jaar voor de dood van Franco, waarna Spanje weer een democratie werd. In 1981 keerde *Guernica* uiteindelijk terug naar het geboorteland van de schilder. Tegenwoordig is het werk te zien in het Museum Reina Sofia in Madrid. Picasso zou zelf nooit terugkeren naar Spanje. Ook tijdens de oorlog en de bezetting van Frankrijk door Duitsland zou hij nog in Parijs blijven wonen. Op een dag deed een Duitse officier een inspectie van Picasso's appartement. Toen de officier een foto van het schilderij zag hangen vroeg hij: 'Did you do that?' Waarop Picasso antwoordde: 'No, you did.'



☹ Game of Thrones: Een bitter einde

door Thomas Morren

Het achtste en daarmee laatste seizoen van Game of Thrones is onlangs afgerond. Over het algemeen kan met zekerheid gezegd worden dat een groot deel van de kijkers het een bittere pil vond om te slikken. Ik kan mijzelf absoluut schikken onder diezelfde groep. Ik heb niet de boeken gelezen, maar ik ben wel een groot fan van de serie geweest sinds ik drie jaar geleden begonnen ben met kijken. Ik zal mijn grootste problemen die ik met dit seizoen had in dit artikel belichten. Oh ja, om het toch maar even te zeggen: dit artikel bevat spoilers over Game of Thrones.

Laat ik allereerst beginnen met de positieve kanten van dit seizoen. Geloof het of niet, die waren er zeker wel! Ik was een groot fan van de visuals. Er is prachtig werk geleverd in dit opzicht en het is duidelijk waar het grootste deel van het budget van 90 miljoen dollar aan besteed is dit seizoen. Ik had persoonlijk geen problemen met hoe donker aflevering 3 was, aangezien ik altijd mijn eigen kamer donker genoeg maak zodat het scherm de beste kwaliteit weergeeft. Het acteerwerk was, gezien de kwaliteit van hun tekst, echt geweldig. Mijn favoriete acteurs en actrices blijven dan toch Conleth Hill (Varys), Lena Headey (Cersei Lannister) en Nikolaj Coster-Waldau (Jaime Lannister).

Het was daarom ook extra pijnlijk om te zien hoe Varys op zo'n ontzettend achterlijke manier aan zijn einde kwam. Hij en Tyrion zouden de slimste personages in het verhaal moeten zijn, maar in dit seizoen zijn ze veel minder intelligent weergegeven dan ze in de eerdere seizoenen zijn. Dat blinde, hondachtige vertrouwen dat Tyrion schijnt te hebben in Daenerys, terwijl hij verdomd goed weet dat hij het fout heeft, is gewoon een duidelijk voorbeeld van slecht schrijfwerk. Hier was een overvloed aan dit seizoen.

Ik kan met zekerheid zeggen dat aflevering drie waarschijnlijk de grootste teleurstelling is geweest voor de meeste fans. De achterlijke Dothraki charge op de White Walkers, de dikste *plot-armor* die in de geschiedenis van de show gebruikt is voor meerdere karakters, de afwezigheid van Daenerys in het gevecht, Bran die weer eens niets uitvoert en natuurlijk de kers op de schijttaart: de dood van de Night King. Want blijkbaar was het zo noodzakelijk dat Arya vanuit het niets opduikt en hem in het hart steekt...

De grootste belediging die ik dit seizoen heb gehoord, komt uit de mond van David Benioff, co-producer van de show. In een scène waar Daenerys



haar tweede draak verliest door *scorpions* op de *Iron Fleet*, is de argumentatie van de schrijvers dat ze haar grootste vijand op het water gewoon even vergeten was. O wat een malle meid is Daenerys toch zeg, en wat hééft ze toch een slecht geheugen. Het idiote is namelijk dat in de scène daarvoor wordt benadrukt dat de *Iron Fleet* teruggekeerd is en sterker dan ooit is.

Het grappige is dat de show had kunnen eindigen in aflevering 4, wanneer Cersei en Daenerys recht tegenover elkaar staan en er onderhandeld wordt over het lot van Missandei of zoals de producers zeggen, Missandee. Ik weet niet waarom Cersei opeens respect had voor haar tegenstanders, maar het zou vele malen logischer zijn geweest als ze daar gewoon al haar *scorpions* op haar grootste tegenstander had afgevuurd. Waarom is ze opeens zo passief? Waarom dood je haar daar niet meteen? In plaats daarvan wordt Missandei geëxecuteerd, en blijkbaar was dat genoeg voor Daenerys om te doen wat ze deed in aflevering 5. De argumentatie hier was ook achterlijk – het zien van het paleis in King's Landing was blijkbaar genoeg om iets in haar hoofd te doen knappen. De bevolking ervaarde de gevolgen. De Dothraki waren blijkbaar ook weer tot leven geroepen in aflevering 5 en 6 na de dodelijke aanval in aflevering 3.

Ik kan nog veel langer doorgaan over wat er wel en niet mis was met dit seizoen. De teleurstelling zit hem vooral in het feit dat de serie nu afgelopen is – tenminste op TV. De schrijver van de boekenreeks, George R.R. Martin, gaat waarschijnlijk toch dood voordat hij klaar is met schrijven. Het is vrij belachelijk dat sommige theorieën van fans beter zijn dan de onzin waarmee de schrijvers zelf zijn gekomen. Nu is het maar wachten op een nieuwe serie...

Springboks brengen Zuid-Afrika bijeen: De helende kracht van een rugbyteam

door Huub Mol



Onomkeerbaar is Nelson Mandela een van de meest invloedrijke en geroemde figuren uit de twintigste eeuw. Zijn gevangenschap, vrijlating en vooral zijn weg naar het presidentschap van een van de meest verscheurde landen in Afrika maakten een hoop los in de hele wereld. Zijn anti-apartheidsretoriek, inzet voor een gelijk Zuid-Afrika en rol als boegbeeld voor de zwarte bevolking in het land leidden tot een Nobelprijs voor de Vrede in 1993. Zijn dood in 2013, hoewel slechts vijf jaar voor zijn honderdste verjaardag, kwam als een schok voor zijn aanhangers. Hoe groot zijn invloed was, ook op de witte bevolking in Zuid-Afrika, werd ook in de sport op een mooie manier duidelijk. Het wereldkampioenschap rugby van 1995 werd een symbool voor de genezende kracht van Mandela en het bijeenkomen van wit en zwart in Zuid-Afrika.

De kroniek van een president in wording

Nelson Rohihlala Mandela kwam aan het einde van de Eerste Wereldoorlog, in de zomer van 1918, ter wereld in een minuscule dorpje in het zuidoosten van Zuid-Afrika. Zijn omgeving was opmerkelijk, aangezien zijn vader vier echtgenotes had en met deze verschillende vrouwen meer dan tien kinderen kreeg. Dit omdat hij een hoogstaande positie als stamhoofd binnen de regio Transkei had. De Mandelafamilie had vele adviseurs afgeleverd aan de koning van deze regio, maar Mandela was pas de eerste van de stam die naar school ging en een opleiding kon volgen. Eerst studeerde hij aan de Universiteit van Fort Hare, de toentertijd enige open universiteit voor zwarte inwoners van Zuid-Afrika. Later zou hij in Johannesburg toch rechten mogen studeren, maar met name in Fort Hare startte zijn missie om de bestaande raciale problemen in Zuid-Afrika aan te pakken.

In het Zuid-Afrika van die tijd was de blanke minderheid absoluut dominant en werden zwarten zwaar onderdrukt. Tijdens de apartheid werd op een actieve manier geprobeerd zwarten van universiteiten te weren of ze te concentreren

op een zwarte universiteit. Daarnaast werd het niveau van scholing bewust lager gehouden dan op de witte universiteiten. In 1944, na gestudeerd te hebben op twee universiteiten, stond Mandela samen met enkele andere succesvolle, zwarte studenten aan de basis van de opkomst van het in 1912 opgerichte Afrikaans Nationaal Congres (ANC). Na het oprichten van een eigen advocatenbureau vestigde hij zich in Johannesburg. Hoewel hij zich actief wilde inzetten met het ANC om de segregatie in zijn land te bestrijden, deed Mandela dit vooral gewelddoos, in navolging van Mahatma Gandhi.

Na het ineensinken van zijn bureau en het falen van de geweldloze verzetsacties besloot Mandela samen met enkele andere ANC-leden een militaire tak op te richten. Hoewel het ANC vanaf 1960 verboden was en de eerdere geweldloze opstanden hard werden neergeslagen, hoopte Mandela met acties bij gebouwen van de witte regering een deel van de zwarte bevolking in zijn opstand mee te trekken. Zijn gewapende strijd tegen het apartheidsregime leverde echter enkel een klopjacht op hemzelf op, waardoor hij in 1964 gevangen werd gezet. In het Rivoniaproces kreeg hij levenslang opgelegd.

Op Robbeneiland leefde Mandela bijna twintig jaar in horroromstandigheden, waarna hij ook nog elders zes jaar in ballingschap doorbracht. Het verrichten van dwangarbeid en het verblijven in kleine, verrotte cellen lag in schril contrast met de status die Mandela in de wereld aan het opbouwen was. De discussie over de rechten van zwarten en de repressie van het apartheidsregime nam toe in de jaren '70 en '80. Vanaf 1988 voerde Mandela onderhandelingen met de blanke overheid en wereldleiders als Margaret Thatcher adviseerden het regime om Mandela vrij te laten. Aan het begin van de jaren '90 was het zover.

Nadat Mandela vrij was gelaten, het ANC in ere was hersteld en er zelfs vrije verkiezingen waren aangekondigd, lag de weg open voor het presidentschap van de voormalige

banneling. Meer dan de helft van de stemgerechtigden koos voor het ANC en Mandela werd afgetekend de nieuwe leider van Zuid-Afrika na de verkiezingen in 1994. Het was het startsein voor een verzoening tussen wit en zwart, met het wereldkampioenschap rugby een jaar later als lichtend voorbeeld.

De Springboks als symbool van anti-apartheid

Dat Zuid-Afrika de gastheer van het rugbytoernooi van 1995 was, gaf een extra lading aan het evenement. Mandela was pakweg een jaar actief als president en het was de eerste keer dat de *Springboks*, de bijnaam voor de Zuid-Afrikaanse rugbyers, daadwerkelijk meededen aan een wereldkampioenschap. Het toernooi was het derde wereldkampioenschap rugby, maar de Zuid-Afrikanen waren altijd geweigerd geweest door de wereldrugbybond. Dit uit protest tegen aanblijven van het apartheidsregime. Nu mochten de Zuid-Afrikanen het toernooi dus als gastheer ingaan, maar met Mandela als president.

Het team van de *Springboks* bestond voornamelijk uit blanke spelers, aangezien onder de zwarte bevolking de sport niet echt leefde. Een uitzondering was Chester Williams. Hij was de enige kleurling in een verder blank team. Zijn inbreng bleek uiteindelijk cruciaal. Na een blessure in de beginfase van het toernooi was zijn waarde groot vanaf de kwartfinale. Maar ook de rest van de Zuid-Afrikaanse ploeg was erg geliefd onder de Zuid-Afrikaanse supporters die de afgelopen eeuw juist zo verdeeld waren geweest. De stadions zaten gedurende het toernooi vol met tienduizenden fans. Zuid-Afrika was door dit thuisvoordeel gelijk een van de favorieten.

Met speels gemak walsten de gastheren over de gelote tegenstanders heen in de groepsfase van het toernooi, bestaande uit vier groepen van vier ploegen. In groep A rekende de Zuid-Afrikaanse formatie achtereenvolgens af met het sterke Australië (27-18), Roemenië (21-8) en het nietig geachte Canada (21-0). Afgetekend werden de *Springboks* eerste in de groep en naarmate het toernooi vorderde leek de verbinding tussen de zwarte meerderheid van het land en de overwegend blanke ploeg almaar toe te nemen. Iets wat ook Nelson Mandela als president maar al te goed doorhad. Toen in de kwart- en halve finale achtereenvolgens West-Samoa vrij eenvoudig (42-14) en Frankrijk in een ware kraker (19-15) werden verslagen, konden de mensen in Johannesburg zich opmaken voor een historische finale.

In de finale wachtte wereldmacht Nieuw-Zeeland, een zeer geduchte tegenstander. De *All Blacks*, beroemd om hun 'haka' voorafgaand aan een wedstrijd om een tegenstander te imponeren, waren tot dusver op wereldkampioenschappen altijd op het podium geëindigd. Beide teams stonden ongeslagen aan de start van de eindstrijd, en het Nieuw-

Zeelandse team had onder andere klassieke rugbylanden als Engeland en Schotland naar huis gestuurd. Waar de atleten uit Nieuw-Zeeland uitblonken in het aanvalsspel, waren de Zuid-Afrikanen juist defensief sterk. Deze tegenstelling zou voor een spannend schaakspel zorgen. Er werden louter uit penalty's en *drops* punten gemaakt en de stand zou na de officiële speeltijd 9-9 bedragen. Een verlenging moest voor de beslissing zorgen. Hierin gingen beide landen nogmaals gelijk op, maar sterspeler Joel Stransky van de *Springboks*, die al voor meer dan de helft van de productie had gezorgd gedurende het toernooi, bracht de beslissing. Door met een late *drop* de gehele Zuid-Afrikaanse productie in de finale voor zijn rekening te nemen, bepaalde hij vlak voor tijd de eindstand op 15-12. Een nipte, maar historische zege voor de Zuid-Afrikanen.

Het winnen van de wereldbeker was een droom die uitkwam voor veel spelers, maar al gauw na afloop verdween het unieke sportmoment naar de achtergrond. Hét beeld van de avond was de opkomst richting het veld van de Zuid-Afrikaanse president Nelson Mandela, die de beker aan de selectie kwam uitreiken. De president, het symbool van de zwarte Zuid-Afrikaanse bevolking, richtte zich op de vrijwel volledige witte selectie, door het toernooi eveneens uitgegroeid tot volkshelden. De aanvoerder van de *Springboks*, François Pienaar, ontving de bokaal uit handen van Mandela. Dit moment ging de geschiedenis in als de vereniging tussen zwart en wit in Zuid-Afrika. Mandela en Pienaar werden symbolen van een verzoening die de apartheid naar de achtergrond verdreef.

‘Wat we zagen gebeuren in het stadion was zo inspirerend, dat het veel van de pijn wegnam’

Zelfs voor de Nieuw-Zeelanders, die als verliezers van de finale afdropen, was dit moment een grote doek voor het bloeden. ‘Wat we zagen gebeuren in het stadion was zo inspirerend, dat het veel van de pijn wegnam’, stelde Jonah Lomu, speler van Nieuw Zeeland, doelend op de enorme menigte die het team en Mandela toejuichten. Aanvoerder Pienaar kwam woorden tekort: ‘Toen Nelson voor en na de wedstrijd op het veld was, met het tenue aan van ons land met mijn nummer erop, was ik trots op mezelf, het team, maar vooral trots om een Springbok te zijn.’ Tegenwoordig zijn de symptomen van apartheid in Zuid-Afrika nog steeds niet helemaal verdwenen en bestaan er nog grote tegenstellingen tussen wit en zwart. Aan Nelson Mandela heeft dit niet gelegen. Zijn weg naar het presidentschap, het afschaffen van apartheid en zijn ceremoniële bijdrage aan het rugbytoernooi in 1995 staan voor altijd symbool voor het verzoenen van een land met enorme verschillen.

Het vrije woord in de digitale eeuw: Nepnieuws versus vrijheid van meningsuiting

door Lennart van der Ree

‘The Internet is a revolution in communications that will change the world significantly. The Internet opens a whole new way to communicate with your friends and find and share information of all types.’ Zo sprak Bill Gates in een interview in *Time* in 1996. Het internet werd in zijn vroege jaren met veel enthousiasme en optimisme ontvangen. Het zou de wereld verbinden, dacht men; het zou mensen van over de hele wereld dichterbij elkaar brengen. Idealisten zagen het internet zelfs als een middel om een algehele democratische revolutie teweeg te brengen. Toch voorspelden sommigen ook toen al dat de toekomst lang niet zo optimistisch zou zijn. Richard Zoglin werd net als Bill Gates in hetzelfde jaar door *Time* over de toekomst van het internet geïnterviewd, maar schetste een radicaal ander toekomstbeeld. Zoglin zei dat het internet de individualisering van nieuwsvergaring alleen maar zou bespoedigen. Met andere woorden: het internet zal niet leiden tot meer saamhorigheid maar juist tot polarisatie en kampvorming.

Fake news

Anno 2019 kan ik niks anders doen dan Zoglin gelijk geven. Hoewel het internet ons leven op talloze manieren heeft verrijkt en een wereld zonder internet voor onze generatie ondenkbaar is, heeft

het internet ook voor minstens evenveel problemen gezorgd. In de aanloop naar de 2016 verkiezingen in Amerika won een inmiddels beruchte term snel aan bekendheid: *fake news*. Donald Trump slingerde de term te pas en te onpas rond, met als gevolg dat het inmiddels een algemeen onderdeel van ieders vocabulaire is geworden. Nepnieuws heeft zich ontpopt tot dé nieuwste internetkwaal van onze gedigitaliseerde samenleving. Nepnieuws bestaat echter al veel langer dan drie jaar, maar is tot recentelijk lang onder de radar gebleven.

Nepnieuws als wapen

In het laatste decennium van de Koude Oorlog, toen steeds meer tekenen erop wezen dat de Sovjet-Unie deze lange strijd zou gaan verliezen, zocht de KGB naar nieuwe manieren om de overhand terug te winnen. Zo ontstond het idee van *Aktivnyje Meroprijatija*, grofweg vertaald als Actieve Maatregelen. Deze Actieve Maatregelen kwamen neer op het manipuleren van de media door het verspreiden van

onwaarheden. Zo gebruikte ze onze grootste trots tegen ons: het vrije woord. In 1983 ontving de Indiase krant *Patriot* een anonieme brief waarin een ‘Amerikaanse wetenschapper’ zogenaamd openbaarde dat AIDS een biomedisch wapen was, ontwikkeld in de Verenigde Staten. Dit was de eerste stap in de operatie *INFEKTION*. Aanvankelijk kreeg dit nieuwsartikel in een kleine Indiase krant weinig aandacht, maar dit veranderde toen een Sovjet-krant het artikel twee jaar later nogmaals noemde en een Oost-Duitse wetenschapper en zijn vrouw een jaar daarna in opdracht van de Sovjet-Unie een wetenschappelijk artikel publiceerden waarin ook zij het Pentagon als uitvinder van AIDS identificeerden. Opeens stonden alle communistische kranten over heel de wereld vol met beschuldigingen jegens de Verenigde Staten en het Pentagon en vond het nieuws zelfs zijn weg naar de westerse media, die geen blad voor de mond namen en hier ook over rapporteerden. De verschillende artikelen stapelden zich op waardoor het steeds lastiger werd te ontdekken waar het gerucht ooit vandaan was gekomen. Dit was zo effectief dat de meeste van jullie dit gerucht vast wel eens voorbij hebben horen komen, meer dan twee decennia nadat

Operatie *INFEKTION* door Gorbatsjov werd stopgezet.

Na de val van de Sovjet-Unie ging de Amerikaanse overheid er onterecht van uit dat er daarmee ook een einde zou komen aan



de verspreiding van nepnieuws. Dit proces is nooit stopgezet en over de jaren heen juist verfijnd en verscherpt. Rusland is anno 2019 heer en meester in het liegen en bedriegen. Een recentelijk voorbeeld hiervan is de langdurige verwarring omtrent het MH17-ongeluk. In de 24 uur nadat het vliegtuig was neergeschoten werden meer dan 65 duizend tweets geplaatst met de hashtags *#Kievshotboeingdown* en *#Kievprovocation*, waarvan om en nabij 41 duizend nog op de dag zelf. De tweets bleken voornamelijk afkomstig van het ‘trollenleger’ genaamd het *Internet Research Agency*. Tegelijkertijd met dit sociale media-offensief publiceerden pro-Russische media ook talloze nieuwsartikelen die de onschuld van Rusland zouden bewijzen. Zo zette Rusland de wereld voor vele maanden op het verkeerde been – of bracht het veel mensen op z’n minst aan het twijfelen.

Het Russische trollenleger is inmiddels bezig de westerse media te veroveren. Overal waar ze gaan zaaien ze verdeeldheid en onzekerheid. Rusland is in de aanval gegaan. Met hun



nepnieuws beïnvloedt president Vladimir Poetin de verkiezingen in verschillende landen en helpt pro-Russische partijen in het zadel. Een van de verkiezingen waar Rusland invloed op heeft uitgeoefend zijn de Amerikaanse presidentsverkiezingen van 2016. Terwijl Donald

Trump moord en brand schreeuwde over *liberal fake news* verspreidden veel Russische trollen allerlei nepnieuws voor een goedgelovig Republikeins publiek. Hier wil ik niet mee zeggen dat links nepnieuws niet bestaat maar dat het nepnieuws afkomstig uit Rusland veelal pro-Trump en anti-Clinton van aard was. Kort voor de verkiezingen wisten Russische hackers verschillende mails tussen Hillary Clinton en het hoofd van de Democratische partij die haar in een zeer slecht daglicht stelden, buit te maken.

Het vrije woord onder vuur

Het Westen heeft moeite met het vinden van een goed antwoord op de vloedgolf van nepnieuws die de media overspoelt. Het probleem schuilt in het feit dat het aanpakken van nepnieuws botst met de vrijheid van meningsuiting en persvrijheid. Van elke aanpak is censuur in min of meerdere mate een onderdeel. Sinds we ons in het Westen pijnlijk bewust zijn geworden van hoe sterk we worden bespeeld, zijn er enkele maatregelen ingevoerd. Zo heeft de Europese Unie een lijst ingevoerd waar sites met nepnieuws op komen te staan. Dit ondervindt twee problemen: ten eerste komen er nu nog veel sites onterecht op te staan en ten tweede is er echt niemand die deze lijst uit vrije wil leest. Deze maatregel is vrij onschuldig in vergelijking met maatregelen die in Duitsland en in mindere mate in de hele EU zijn doorgevoerd met betrekking tot sociale media. Zo is in Duitsland een wet ingevoerd waardoor sociale mediabedrijven verantwoordelijk kunnen worden gehouden voor alles wat langer dan 24 uur op hun site te vinden is. Als reactie hierop zijn bedrijven als Facebook en Twitter overmatig veel berichten aan het verwijderen en personen aan het verbannen om er zeker van te zijn niet de torenhoge boetes te hoeven betalen die op elke overtreding van deze wet staat. Sociale media, ooit omschreven als een online plein waar ieder zijn mening op kan ventileren, zijn inmiddels gedwongen tot hevige censuur op haar gebruikers.

De afgelopen EU-verkiezingen hebben nog meer olie op het vuur gegooit. De Duitse partij CDU is woedend op YouTuber Rezo, die de Duitse bevolking in een virale video opriep tijdens de verkiezingen niet op het CDU te stemmen. CDU beschouwt dit als stemmingmakerij en opperde om regels op te stellen waar sociale media aan zouden moeten voldoen gedurende verkiezingstijden. Annegret Kramp-Karrenbauer, leider van het CDU, kreeg bakken met kritiek over zich heen. Ze zou opgeroepen hebben tot censuur volgens tegenstanders. Deze twee kampen staan lijnrecht tegenover elkaar in het debat over vrijheid van meningsuiting.

Conclusie

Al sinds de Koude Oorlog worden onwaarheden en nepnieuws verspreid om verdeeldheid te zaaien. De Russen hebben dit in de afgelopen decennia zo goed verfinjd dat ze er nu heer en meester in zijn. Het westen weet geen goede reactie te vinden op het nepnieuws: het bestrijden van nepnieuws botst inherent met de kernwaarden van vrijheid van meningsuiting en persvrijheid. De ongemakkelijke middenweg die vele landen en supranationale organisaties proberen te bewandelen leidt tot woede over wat wordt beschouwd als censuur aan de ene kant en weinig tot geen echte oplossing voor het nepnieuws aan de andere kant. Onze samenleving raakt steeds sterker gepolariseerd, mede dankzij het Russische trollenleger, en we kunnen niks anders doen dan toekijken. In Amerika neemt de president zelfs een zeer actieve rol in bij het verspreiden van nepnieuws. Hij slingert de term fake news veel rond om gegronde kritiek te ondermijnen, waardoor hij er in de ogen van zijn aanhangers ook geen werkelijke argumenten tegenin hoeft te brengen. Hierdoor vertroebelt de grens tussen feitelijkheid en fictie in de media. Mensen vertrouwen elkaar niet meer en begeven zich steeds meer in hun eigen mediabubbel. Je kunt dan ook stellen dat de Actieve Maatregelen-tactiek van Rusland uiteindelijk zijn volle potentie heeft ingelost: de Russen hebben twee van onze kernwaarden, de vrijheid van meningsuiting en persvrijheid, veranderd in onze grootste vijanden.



Keeping the Power On

by Stuart Duncan

A few weeks ago, I had the privilege of experiencing a power cut in the first world. For that brief half-hour everything ceased to work in the Noordoost neighborhood that I live in. People were stuck inside the Jumbo supermarket, whilst others found themselves amiss without their usual Wi-Fi connections. Everything and everyone seemed annoyed, but for me it was a weirdly warm reminder of home. Back there in Southern Africa, keeping the lights on is a challenge for most. The tasks and infrastructure that are placed in the home itself in preparation for a power cut are a sight to behold. People are so used to the haphazard power supply that it's not even remarkable anymore when the lights go out. They just have to get on with life as best they can. Many residents in the suburbs simply turn on their personal generators to power the home or bring out their solar powered lamps, whilst others rely on the old faithful pro-brand candles, although this is an increasing scarcity.

Self-sufficiency is key in an environment where power supply is neither guaranteed nor constant. But power

is fundamental to the running of the home and self-sufficiency has its costs. Generators that power the home need fuel, and fuel is a commodity that is increasing in worth and scarcity in that little section of the globe. Implications rise when you consider what power entails. For a case like my home, my parents have done their best to keep things running as smoothly as they can, given the fact that they contend with this leaky supply of electricity. Without power, nothing works. Lights, water, internet, everything! It simply stops. Water is another scarcity so we rely on borehole water, but to get access to the groundwater, one needs power to pump the water to the water tanks to eventually be pumped to the house. A relatively complicated system considering it should be provided like in a normal society, but that is another issue. In the meantime, to combat this scarcity of water and power supply my home in Zimbabwe is equipped with a Lister Perkins generator, solar panels, batteries and inverters all intended to keep the lights on (and the water running in the taps). If that was not enough, as Sod's law has it, these amenities have their own issues, with upkeep and maintenance being a pesky problem that need to be dealt with on a regular basis. But when the lights do get switched off, which they inevitably will at some point, neighborhoods are filled with the chorus of these droning machines, reassuring everyone that the grid is indeed not supplying any power.



Extending horizons to South Africa, we see the same problem. Not enough power supply. At times a whopping 4,000 megawatts of electricity, enough to supply some three million households, is simply cut from the national grid to prevent it from collapsing.

When the power is switched back on, some substations sometimes explode with the influx of electricity, causing secondary outages. But what causes the need to cut off so many millions of households from electricity supply? At its fundamental level the issue lies in a lack of maintenance and to shortages of fuel. In many countries, back-up diesel generators that were once used to supplement power supply are now being used as a primary source to supply electricity for daily life. This in turn is causing huge increases in the cost of electricity as the generators are grossly inefficient compared to what should be the normal supply of electricity. Further to this, the issue lies in the power-providing corporations being wrought with corruption. Due to such blatant malmanagement, the World Bank approximates that as much as 50 to 4,600 hours of outages strike the sub-Saharan countries in Africa annually.

In landlocked countries like Zambia, Zimbabwe and Malawi, countries pay a significant premium to keep the lights on in the event of a power cut. The diesel-powered generators cost 53 United States cents per kilowatt per hour, as opposed to the 6 cents per hour if the electricity was being produced via the national grid. This however excludes the costs of maintaining these generators. To the north-west of Africa, in Nigeria, the mean net cost of electricity from diesel generators is around \$1.6 billion per year. All this fossil-fueled, inefficient power supply may yet have its ultimate cost, the cost of the people's livelihoods. As the generators work overtime in both the home and the nation at large, reliance on fossil fuels increases by at least 50%. What this entails is a significant increase in air pollutants, such as carbon dioxide, carbon monoxide, Sulphur oxides, nitrogen oxides, and fine particulate matter. These factors all become significant factors when one considers the impact on human health as well as the increasing awareness of climate change and its implications for all of us.

In the meantime, however, agencies like the Southern Africa Power Pool (SAPP) aim to limit these negative factors, but it is difficult to achieve the goals set out when they operate at a power deficit of 2,154MW. The SAPP is a cooperation of national electricity companies in Southern Africa that have created a common grid between them to create a common market for electricity. Despite being the most advanced power plant ever in Africa, the SAPP simply does not have the funds

to operate at its full potential. It relies mostly on donations from the Development Bank of Southern Africa and the World Bank. From its conception in 1995, the corporation aimed to extend the supply of electricity to the rural areas of Africa as well as convert existing infrastructure to more sustainable alternatives. However, by 2007, peak demand began to exceed installed capacity, leading to the all too familiar power cuts the region now faces.

But it is not all doom and gloom thankfully! Africa's energy potential remains vastly untapped. Africa is on the brink of a structural transformation in a bid to create more jobs and reduce poverty. East-Africa is predicted to have the fastest growth as investment, manufacturing and construction activity keeps up. Southern Africa's growth is also expected to increase in regions like South Africa, Angola and Zambia, due to the expansion of mining and agriculture, as well as the better performance of commodity exports. In South Africa, the building of the new power plants of Kusile and Medupi, which are each 4.8-GW multi-unit facilities, points in a new direction for environmental controls. Kusile, which came online in September 2017, uses wet flue gas desulfurization technology, making it a cleaner power plant. Medupi Plant is predicted to be completed in 2021 and is set to be the largest dry-cooled coal-fired power plant in the world. But the biggest gain to be made lies in the renewable energy potential of the continent. Theoretically, the continent has an inexhaustible resource of power, including solar, wind, geothermal, biomass, hydroelectricity and tidal. Africa has already installed the largest solar power plant in Morocco and the world's largest single turbine geothermal plant in Kenya. With all this potential, sub-Saharan countries could almost double their power pool from around 35 GW to 60 GW, but only if the political and financial issues of the continent are addressed.





The Great War

by Max van Meer

 War is about power. One group facing off against the other to show who's boss, who's the big kahuna, the big dog on the playground. Nations, religions and individuals have faced off against each other since the dawn of time to assert their power. But what about the true power? The power of nature? Have we ever faced off against that? Australians seem to be locked in an eternal struggle with their native flora and fauna. Hell, their national symbol, Steve Irwin, lost his battle. But this wouldn't be a battle report without an actual battle to report on. But luckily, I know just the battle to illustrate the hubris of man in their struggle with nature. The Emu War.

If you've never seen an emu, they're like an ostrich. They can stand nearly two meters tall, they can't fly and they have big feet. They live in Australia and are relatively harmless. That is, of course, compared to the rest of the Australian wildlife, which seems to be specifically designed to kill humans. Emu's are pretty chill, to be honest, so you might wonder why the Australian government authorized the deployment of the Australian army to take them on.

The year was 1932. After World War One, Australia was home to an immense amount of veterans, and most of them didn't know what to do once they got back. But like the Romans, the government decided to give these veterans farmland to cultivate. This is where the roots of this conflict lie. Farmers took the land that the emus used to migrate and started putting up fencing and growing wheat. During the annual migration of the emus, they returned inland and found these new farms. But instead of moping or leaving, it turned out that the emus actually loved it! They made their way across the fences, knocking some down, and had a king's feast on the wheat. They ate and ate and left nothing behind in their track. Now it may surprise you, but that wheat was not intended for feeding emus, so the veteran farmers were not pleased with the destruction of their crops and fences. What wasn't eaten by emus was eaten by rabbits, another

Australian pest (I mean really, who would want to live there? Even the rabbits are destructive). But the farmers couldn't take matters into their own hands. These emus had numbers. 20.000 of these massive birds flooded the Australian farmland like a tsunami of agricultural destruction!

In their desperation, the veteran farmers turned to their government. They asked for ammunition to do the job themselves. But instead, the Australian government sent the military to do it for them. They had trucks, machine guns and 10.000 rounds to deal with the pest. At first sight, this seems like overkill. After all, the birds are massive, they're not very bright and this is the bleeding military we're talking about. And I can imagine that some of these farmers felt slightly insulted. After all, they were the Gallipoli generation, they knew how to fire a gun. And the troops that were sent down must've felt like bloody idiots as well, getting sent to hunt some birds in the countryside. It was hardly what they had signed up for when they enlisted. But they rolled up their sleeves, loaded their rifles and set out to do the job.

'Perfectly in formation and with a mindset to kill, they opened fire.'

The first skirmish was in the district of Campion. Led by Major Meredith, the troops sneaked up on a group of fifty of the fowl beasts. Perfectly in formation and with a mindset to kill, they opened fire. But unlike their unfortunate cousin, the dodo, the emus weren't going to sit still and let this happen. Shooting an emu is like shooting a bee. You better not miss because the bastards scatter and once they do, you'll never get a second chance. The fifty birds dispersed and legged it. Most of the fifty emus made it out with only their feathers ruffled. After the first skirmish, Major Meredith could report that he had engaged the enemy and managed

to kill the birds. The emu unit had called a strategic retreat, suffering only minimal casualties in this skirmish.

But skirmishes weren't going to win the Great Emu War. After all, there were 20.000 of the bastards and getting them one at a time was hardly a sound strategy. What was needed was a pitched battle, and two days later the Australians got the battle they needed. One thousand birds made their way to a group of concealed gunners with a machine gun. At point blank range, the machine gunners opened fire on the unsuspecting enemy and attempted to wipe them off the map. Instead, the gun jammed, the emus darted off and vanished and the pitched battle ended with only ten dead emus.

As with all wars, public support is essential. Without the people, the war is over. And the media are the best tool to shape public opinion. During the First World War, the media were reluctant to report on negative aspects of the war. But during the Great Emu War, this was not the case. The media in Australia had a field day when they heard about the failure to hit and kill what were basically massive chickens. Soldiers were being quoted on how each gang of birds had a gang leader that kept a watch for danger. Like a commander, the leader sounded the retreat at the first sign and was the last one to enter the shrubbery. Once one bird got scared, it startled the rest and caused a stampede. And before you knew it, they were gone with the wind. Things were not going well and the media weren't pulling their punches.

A new plan was concocted. If the birds ran so fast, why not go after them? The military mounted its guns on trucks and went after them. But the emus were even harder to hit without solid footing and one of the birds bravely sacrificed himself to save his kin. It threw itself in front of a truck, causing the driver to steer the truck straight into a fence, tearing it up like the emus never could've. I bet the farmers loved that.

By then, the military had fired 2.500 rounds and managed to kill a hundred emus of the 20.000. The war wasn't just mocked by the media but also by politicians. One representative wondered if the veterans of this war should get a medal, to which another responded that it should go to the emus since they had won every battle so far.

A few years later, the veteran farmers received their ammunition and did the job themselves. The Gallipoli generation did what the army never could. In just six months, 57.034 emus lost their lives. These days, they're back on the protected animals list and considered "of little concern". I am happy to report that there are 700.000 of these big chickens, minding their own business and not eating every bit of wheat. But conflict is always looming. What happens when the emus can't find water? What will the Australians do when this hoard of 700.000 goes to war? Without the Gallipoli generation, I fear it will not go well. Unless they bring 7.000.000 rounds of ammunition.



Neptune vs Caligula

by Max van Meer



The courtroom was filled with Romans. Legionnaires, senators, noble women, all were gathered on one side of the chamber.

The other side was far more remarkable. Each chair had a fishbowl on it, with big fish in them that were looking around. The judge took a sip from his coffee and rubbed his eyes. "Mister Caligula, are you sure this is the representative you want?" The skinny emperor giggled and patted his horse. "It is, your honour!" The judge turned to the plaintiff. "Lord Neptune, god of the Oceans...will a seahorse be your council?" The god towered over everyone and had to slouch in order not to hit his head against the ceiling. "My council is on the way, your Honour."

Max was sitting on the beach. Ameland was lovely this time of year. Liam ran up to him from the water. "Max, you need to dip your head in at least once." Max groaned, got up and headed for the water. "Is it cold?" Max asked before getting in. Liam didn't answer but the water did. It was freezing. Max pushed on and got into the water but, after a few seconds, decided to go back but he couldn't. To his surprise, a maelstrom was forming around him and dragged him down below the waves. "Not again!" he shouted before going under completely.

Max slammed into the floor of the courtroom and groaned for a second before a massive finger tapped him on the shoulder, nearly squishing him into the floor. "Are you alive?" a booming voice asked, and Max looked up to find himself looking at a massive man, wearing a golden crown and wielding a huge trident. "Bloody hell..." Max mumbled as he got up. The fishes in their bowls seemed excited. "Nice to meet you...you'll be my representative." Max raised his shoulders. This seemed like business as usual. A skinny man in a toga, wearing a crown and sitting next to a horse, waved at him from the other side. "Hello!" the mad emperor proclaimed excited. Max raised his hand to wave back. "That's Caligula," Neptune stated and Max quickly lowered his hand as he sat down. The judge put his glasses

on. "Mister van Meer. You are here to represent Neptune against Caligula, who stands accused of war crimes against Lord Neptune's domain." Max suddenly realized he wasn't wearing a shirt and was still wet from the sea. He flipped through the file on his table and just raised his thumb. "Then we proceed. Emperor Caligula, you wish to take the stand?"

"EMPEROR! I AM EMPEROR!"

Caligula sat down in the witness chair and his horse walked up to him. It neighed and the Emperor took a deep breath. "IT WAS ON A COLD BEACH DAY!" he shouted and got up from his chair. "That I commanded my army to form up!" The horse tapped its hoof on the stone floor. "Why yes! It was raining! But our brave legionnaires would not be deterred!" The horse reared up and the mad emperor grinned. "First, we fired upon the enemy with artillery. Volley after volley! And then!" The mad emperor slammed his fist into his hand. "Our troops marched forward! As one, shield to shield. They raised their swords and slashed at our enemy! It was a glorious battle and Neptune!" Caligula spun around and pointed his finger at the god of the ocean himself. "Had no choice but to surrender!" Neptune clenched his fist around his trident for a moment and Max thought he was just going to spear Caligula with it. But Neptune contained himself and Max got up. "Your honour...this is fun and all, but the facts of the battle are not being disputed. We all know what happened. He declared war on my client, marched on the ocean and just stabbed the water a bit...mister Caligula..." The emperor erupted with pure rage and his face turned red as he bellowed: "EMPEROR! I AM EMPEROR!" Max was worried that the skinny guy was going to pop a vein. "Calm down...may I cross-examine?" The judge sighed and turned to the horse attorney. "Are you finished?" The horse just stomped his hoof. "I'll take that as a yes...your witness."

“Ulti-what-now?”

Max was shivering as he got up. It was cold and damp in the courtroom and he just had his swimming trunks. “Emperor Caligula...you fought my client?” The emperor nodded. “And when you did this...did you issue an ultimatum?” Caligula looked a tad confused. “Ulti-what-now?” Max rubbed his arms for warmth. “An ultimatum. A set amount of time for my client to agree to your terms?” Caligula frowned. “No, of course not.” Max did a little squat to keep the blood flowing before asking another question. “Did you formally declare war on my client?” The mad emperor got up. “I spoke to my troops before we advanced!” Max stretched his arm. “That does not count as a declaration of war. You went to war without a formal declaration. That’s a war crime...and it’s not the only one you’re guilty of.”

The emperor looked a tad annoyed at Max. “Tell me... this stretch of beach you attacked...were there military encampments?” Caligula shook his head. “Were there enemy combatants? Swordfish...sharks...piranhas...jellyfish?” The horse attorney whinnied and the judge banged his gavel. “Sustained.” Max looked at the judge. “I’m sorry...I didn’t quite get that...” The judge looked annoyed by Max’s inability to understand horses. “He means you’re leading the witness. Rephrase.” Max sighed. “Were there...hostile forces?” Caligula shook his head again. “So you attacked a civilian position without any foes present?” Caligula raised his shoulders. “You could say that...” Max turned around to face the crowd. “That is the second war crime emperor Caligula is guilty of! Attacking civilian positions is a war crime and since there were no military positions at that beach, emperor Caligula knowingly ordered his legions to

attack civilians!” Max could swear the fish were clapping.

“We seized Neptune’s treasure and brought it back for the glory of Rome!”

Max waited for the fish to calm down and turned back around. “What happened after the battle?” The emperor’s eyes flashed with madness again. “We seized Neptune’s treasure and brought it back for the glory of Rome! Chests full of treasure! Beyond anyone’s dr...” Max raised his hand. “Would you care to elaborate on that?” The emperor was annoyed by the interruption but answered. “Seashells!” Neptune scoffed. “Petty thief...” he mumbled. “Actually... that’s not just petty thievery...looting by a military force is considered a war crime. You gave the order...to loot the enemy’s riches. You, mister Caligula, are a war criminal. And clearly entirely insane.” The judge banged his gavel. “Emperor Caligula’s mental wellbeing is not on trial here...do you rest your case, mister van Meer?” Max nodded and sat back down.

The judge returned from his chamber and everybody rose. Neptune bumped his head against the ceiling and plaster rained down. “Emperor Caligula, I find the case against you strong and therefore I find you guilty. You will return what you stole in full, with interest...that is my ruling, and that’ll have to do.” Caligula’s eye twitched as he got up and walked out. His attorney galloped after him and Max sighed a sigh of relief for not being stabbed or kicked to death. Neptune took out a big pouch and put it down in front of Max. “Your payment.” Max opened it and looked inside. Of course. Seashells.



Bis uns der Himmel auf den Kopf fällt

door Maud Roelse

Soms, als ik klaar ben met veilig leven, luister ik naar het YouTube-algoritme en klik ik zomaar eens een nummer aan dat ik nog niet ken. Op andere dagen luister ik naar een voorgestelde Spotify-afspeellijst en laat me verrassen. Zo ben ik al enkele pareltjes tegengekomen, ook in de taal van onze oosterburen. Die vorige zin klonk wat sarcastisch en het zou inderdaad zomaar het geval kunnen zijn dat ik het over *Fichtl's Lied* van Die Woodys heb. Waar ik nummers als *Moskau* van Dschinghis Khan op een zekere manier daadwerkelijk kan waarderen, is het Duitstalige muziek van een iets hoger niveau waar ik liever naar luister.

Waar het voor mij ooit allemaal begon, is bij Herbert Grönemeyer en bij mijn moeder. Mijn moeder heeft namelijk ook een voorliefde voor de Duitse taal, die zich in ons huishouden uitte in de muziek van de man die luitenant Werner in *Das Boot* speelde. Op de jonge leeftijd die ik toen had, kon ik zijn muziek niet zo waarderen. De Duitse taal deed me vooral denken aan slecht geklede toeristen en *currywurst mit pommes*. Langzaam maar zeker begon ik sommige nummers toch ook zelf te luisteren en één nummer in het bijzonder: *Der Weg*. Het is een mooi en emotioneel lied, dat Grönemeyer schreef naar aanleiding van het overlijden van zijn vrouw en broer. Nog altijd gaat het nummer soms op de speaker als ik zin heb om me even te laten gaan en als ik *Mensch* hoor, afkomstig van hetzelfde album, waan ik mij weer in de bus naar de Vesuvius. Toen zette een klasgenoot het op met de toelichting: 'Is gewoon een mooi nummer.'

Vanuit alle hoeken en gaten sprokkel ik zo wat fijne nummertjes bij elkaar, aangezien Duitstalige muziek nou niet echt veel *airplay* krijgt hier. In de zomer van 2017 was daar zomaar ineens Bilderbuch met *OM*, toen al een nummer van twee en een half jaar oud. Ik weet niet eens meer waar ik het tegenkwam, maar ik zal in een losbandige bui zijn geweest en een gokje hebben willen wagen. Lange tijd was het mij niet helemaal duidelijk waar de Oostenrijkse band nou eigenlijk over zong, maar volgens mij gaat het gewoon over lekker

relaxen. De wat vreemde teksten en kleurrijke clips vormen een chaotisch geheel, waarbij de Duitse taal de kers op de taart is. Bilderbuch wordt omschreven als een comedy-rockband, maar maakt voornamelijk fijne, gekke nummertjes waarbij ze hun rockachtergrond niet verloochenen. Van *OM* kun je lekker doorrollen in *Maschin* en het recentere *Led Out*. *Frisbee* luistert ook lekker weg. Het lied gaat verrassend genoeg over frisbeeën en ik probeer er nog steeds achter te komen of er een andere boodschap achter schuilgaat. Mijn intuïtie zegt dat het nummer over drugs gaat.

Over drugs gesproken: laten we het hebben over *Was uns high macht* van Provinz. De eerste reactie op YouTube onder het nummer leest 'Berliner Hipster machen Urlaub auf dem Land' en dat vat het wel zo'n beetje samen. De band, voor drie vierde bestaande uit neven, groeide samen muzikmakend op in de provincie, tien kilometer van Ravensburg. De opmerking klopt dus niet helemaal, want *Berliner Hipster* zijn het niet, maar die vibe hebben hun muziek en hun clips wel. In mei brachten de jongens hun debuut-EP *Reicht dir das* uit, met daarop naast *Was uns high macht* ook de nummers *Neonlicht*, *Reicht dir das* en *Zu jung*. Luister vooral *Reicht dir das* als je op relationeel vlak overhoop ligt, want daarin worden alle twijfels en moeilijkheden bezongen. 'Und wenn ich dir sage, wie sehr ich dich liebe, dann wäre das 'ne Lüge. Aber reicht dir das so?' Nou, inderdaad, goede vraag. Niet luisteren na *Der Weg*, want ik denk dat je dan emotioneel echt aan de grond zit.

Om je humeur weer een beetje op te krikken en je even in de jaren 80 te wanen, kun je denk ik het beste *Major Tom* (*völlig losgelöst*) van Peter Schilling opzetten. In de series *Deutschland 83* en *Deutschland 86* wordt de Engelse variant gebruikt als intromuziek. Ook leuk, maar ik raad je toch aan om de Duitse versie op te zetten en je weer helemaal in Koude Oorlog-sferen te wanen. Als laatste verdient ook Peter Fox een vermelding. Fox, lid van de reggaedancehallgroep Seeed, bracht in 2008 zijn enige soloalbum *Stadtstaffe* uit. Dat het hierbij is gebleven is jammer, want het album staat vol met een mix van dansbare, gevoelige en mooie nummers. Met *Haus am See* brak hij in 2009 in Nederland door, maar *Der Letzte Tag* is mijn persoonlijke favoriet. In het lied zingt Pierre Baigorry, zoals Fox' burgerlijke naam luidt, over alles wat hij samen met z'n vriendin zou doen als vandaag de laatste dag ooit zou zijn. Het is een vrolijk nummer, want het leven en de wereld zijn mooi 'bis uns der Himmel auf den Kopf fällt.'

Dus, lang verhaal kort: Duitstalige muziek hoeft niet heel fout te zijn en is eigenlijk vaak hartstikke mooi en leuk. Luister ernaar en verrijk je leven.







door Steven de Boer

De voorbereiding

De kans is groot dat je uiteindelijk op station Roma Termini terechtkomt. Zorg dat je je logement hier ergens in de buurt hebt geregeld, zodat het nog maar een korte wandeling is. Omdat het laat is, liggen je kamergenoten waarschijnlijk al te slapen. Dit betekent dat je in volledige stilte je bagage moet stallen. Je bent vergeten om een hangslot mee te nemen voor je kluisje. Koop die voor een hoge prijs bij de balie en stimuleer de lokale economie. Nu is het tijd om te slapen. Je bent je oordopjes hopelijk vergeten, want het geluid van snurkende kamergenoten hoort bij de hostelervaring.

Dag 1: zaterdag

waar het westen is, en loop in die richting tot je bij de rivier de Tiber aankomt. Onderweg zul je misschien overvallen worden door de gedachte ‘misschien is het handig om alvast wat proviand in te slaan, in het museum kan dat straks niet meer’. Negeer dit. Ook zul je merken dat je eigenlijk niet echt aan het doorstappen bent, dus je komt later aan dan verwacht. Houd hier rekening mee. Steek de Tiber over en loop via de Via della Conciliazone richting het Sint-Pietersplein. Hier kun je je vergapen aan al het moois dat Benito Mussolini heeft gesloopt. Werp al even een blik op het Sint-Pietersplein. Het is nog vroeg, maar wellicht staan er al ellenlange rijen voor de basiliek. Geen zorgen, trouwe lezer: deze kun je op eenvoudige wijze ontlopen.

Aangekomen bij de ingang van de Vaticaanse Musea, laat je triomfantelijk je vooraf via internet geboekte tickets zien, waarna je direct door kan lopen. Aan je linkerzijde kun je de rij mensen bewonderen die nog een ticket moeten kopen. Vergeet niet je medelijden met deze toeristen te tonen. Eenmaal binnen kun je een blik werpen op de richtingwijzers met de vele verschillende musea, maar hier zul je waarschijnlijk niet veel wijzer uit worden. Ga liever als volgt te werk: loop rustig op je gemak uren rond, en kijk hoeveel mythologische en Bijbelse figuren je kunt aanwijzen en herkennen in de vele beelden en schilderijen. Je zult honger krijgen, maar het museumrestaurant is te duur, dus negeer dit. Uiteindelijk zul je onvermijdelijk bij de **Sixtijnse Kapel** uitkomen. Vergaap je aan de fresco's van Michelangelo en laat je meevoeren door de klanken van 'silenzio!' Als je bent uitgekeken, zoek dan de doorgang aan de andere kant van de kapel, te herkennen aan een bordje met daarop 'Alleen toegankelijk voor tourgidsen'. Loop door deze doorgang en verder richting de Sint-Pietersbasiliek. Je hebt zojuist de rijen ontlopen. Je komt door deze stunt wel op de zwarte lijst van Interpol terecht.

Loop rustig even rond door de basiliek, maar niet te lang. Het is waarschijnlijk al laat en je wil ook nog de koepel beklimmen. Deze sluit een uur eerder dan de rest van de basiliek, dus let hierop. Begin met het beklimmen van de

551 traptreden. Je hebt nog niks gegeten, dus de honger zal weer opkomen, maar dit maakt het des te uitdagender. Eenmaal boven aangekomen, zul je merken dat het al vol staat met toeristen. Wees niet bang om wat gewicht in de strijd te gooien om een mooi uitzicht te kunnen hebben.

Zoek een restaurant in de omgeving van het **Piazza Navona** – dus niet áán het plein, want dan ga je meteen door je halve budget heen. Loop terug naar je hostel via de **Trevifontein** en vergeet niet een ijsje te scoren bij **Giolitti**.

Dag 2: zondag

Begin op zondag wél met het bezoeken van een supermarkt en het inslaan van een voorraadje voedingsmiddelen. Ga vandaag richting het zuiden. De **Santa Maria Maggiore** is vlakbij Termini en zeker de moeite waard. Deze rooms-katholieke kerk is in 432 gebouwd en het goud in het plafond zou door Columbus uit Amerika zijn meegenomen. Neem de tijd om de twijfelachtigheid van deze anekdote te bediscussiëren.

Verder naar het zuiden kom je bij het wereldberoemde **Colosseum** en **Forum Romanum**. Wij hebben in februari helaas geen van deze twee hoogtepunten aangedaan. Mijn laatste herinnering aan het Forum is dat ik achter een orerende docent Grieks aan sjokte.

Vervolg je weg naar het zuiden. Je loopt nu richting het **Circo Massimo**. Versnel enthousiast je tred. Eenmaal aangekomen bij deze eeuwenoude wagenrenbaan, zie je dat er weinig eeuwenoude wagenrenbaan te zien is. Gebruik dit moment om een pauze te nemen en de teleurstelling te verwerken.

Volg de loop van de Tiber stroomafwaarts. Op een gegeven moment zul je aan je linkerzijde een trap kunnen ontwaren die je op de heuvel **Aventijn** brengt. Het hoogtepunt hier is het sleutelgat van de poort van de priorij van de Orde der Maltezer Ridders, gelegen aan het Piazza dei Cavalieri. Voor de poort heeft zich een lange rij opgesteld, alsook een straatmuzikant die met een Italiaans accent *Stairway to*

Heaven ten gehore brengt. Ik raad je aan om klapstoelen en een koelbox mee te nemen. Als je na ongeveer vier uur bij de poort bent aangekomen, kijk dan door het sleutelgat en geniet van het adembenemende uitzicht op de koepel van de Sint-Pietersbasiliek geflankeerd door symmetrische rijen bomen. Maak ook even een fotootje. Voel tegelijkertijd de druk van de enorme rij mensen die in je nek staan te hijgen.

Aangezien je het grootste deel van de middag in een rij hebt gestaan, is het inmiddels avond. Daal af van de Aventijn en steek de Tiber over. Je loopt het gezellige wijkje **Trastevere** binnen. Neem het Piazza di Santa Maria als ijkpunt en verken de straatjes die daaraan grenzen. Neem ook een kijkje in de Basilica di Santa Maria in Trastevere, die direct aan het plein ligt. Verder naar het westen kun je vanaf de heuvel **Janiculum** nog een mooi uitzicht meepakken. Zoek een restaurantje uit en leg een stevige bodem aan. Zoek vervolgens een gezellige bar op en drink iets te veel shotjes tequila. Hierdoor zul je op ideeën komen zoals in februari bij amper tien graden een mojito bestellen. Rond dit moment zul je te horen krijgen dat het twee uur 's nachts is en de tent gaat sluiten. Loop in de algemene richting van je hostel totdat je onderweg een Ierse pub tegenkomt waar het gezellig lijkt. Ontdek bij de uitsmijter dat een van je vrienden zijn of haar ID-kaart is vergeten. Neem je verlies en vervolg je weg naar het hostel. Neem je laatste drankje(s) aan de bar en strompel naar je bed.

Dag 3: maandag

Op maandag zijn we, na een brakke ochtend, de enige richting opgegaan die nog over was: het noorden. Gebruik deze dag om nog wat dingen te bekijken die je gemist hebt, zoals het **Pantheon**. Loop noordelijk richting de **Spaanse Trappen**, neem plaats op de treden en kijk of je Nederlanders kan spotten tussen de vele toeristen. Sla bovenaan de trap linksaf en klim de heuvel **Pincio** op. Hier heb je vanaf het Piazza Napoleone een prachtig uitzicht over het **Piazza del Popolo** en Rome daarbuiten. Vanuit het Piazza del Popolo zul je waarschijnlijk de klanken kunnen horen van de eerder genoemde klassieker of Wish You Were Here. Mocht de uitvoering je bevalen, daal dan vooral af naar het plein. Ga anders oostelijk het park **Villa Borghese** in. Neem wat lekkers mee en kom heerlijk tot rust. In dit park bevindt zich ook de beroemde **Galleria Borghese**. Hier kun je onder andere werken van Rafaël, Da Vinci, Bernini en Caravaggio bekijken. De galerij is op maandag dicht.

Maak het op maandag niet te laat, want je terugvlucht is dinsdag al bij het eerste ochtendgloren. Je bent weer lekker vroeg in Nederland. Vroeg genoeg om nog een redactievergadering van de Argus mee te pakken, bijvoorbeeld.



Perfectly Balanced

door Max van Meer

Students are standing in the middle, and all around them are groups that demand their attention. Off the top of my head, I can think of three major ones. Actually, it's four, but I got a *Game of Thrones* metaphor lined up later on that requires three, so we're sticking with three. So what are these groups, you ask? First, there is the teacher, whose deadlines loom over you like a sword of Damocles. The second is your boss at work, who pays you and demands your full attention, no matter what. And the third group is your friends. Perhaps a strange addition to this line-up, but it deserves its spot nonetheless.

Now on to the metaphor I referred to earlier. To paraphrase Varys from back when the *Game of Thrones* writing was still rock-solid: in a room stand a friend, a teacher and a boss. In the middle stands a student. Each of the people in the room bids the student to join them and abandon the others (Varys made a few references to killing but let's remain within the bounds of the law for now). The teacher wants you to spend the entire day reading the slew of articles he or she dumps on you every week. The employer wants you to work and often wants you to work extra because Becky is sick, AGAIN, like every Friday morning since you started working here. And your friends are perhaps the toughest group of all to defy. They just want to hang out, what's the harm in that?

But is there a way out of this predicament? Is there a group you should side with? Can you defy all three? It seems that neglecting one will make the other interests suffer as well. Without a job, you can't pay your rent, so it's very hard to be a good student. And more importantly, you can't drink with your friends! But without your friends, how are you going to blow off steam? How are you going to survive your thesis without somebody to bitch to about it? And what's the point of money if you have nobody to drink with? I suppose you could buy food, but still, that's not the same. And let's be real, which one of you would be reading this without the university? Studying is what binds you together with your friends and gives you a sense of purpose.

So picking one isn't an option. But what about two? Being a good student with a job? You can buy good coffee for those long days in the library and get some proper lunch. And with good grades, you can get an even better job, and then you can get even better coffee. But drinking coffee alone in the library cafeteria is kind of sad.

Work and friends then? You can still buy that coffee, and now you have someone to share it with! Hell, you can buy



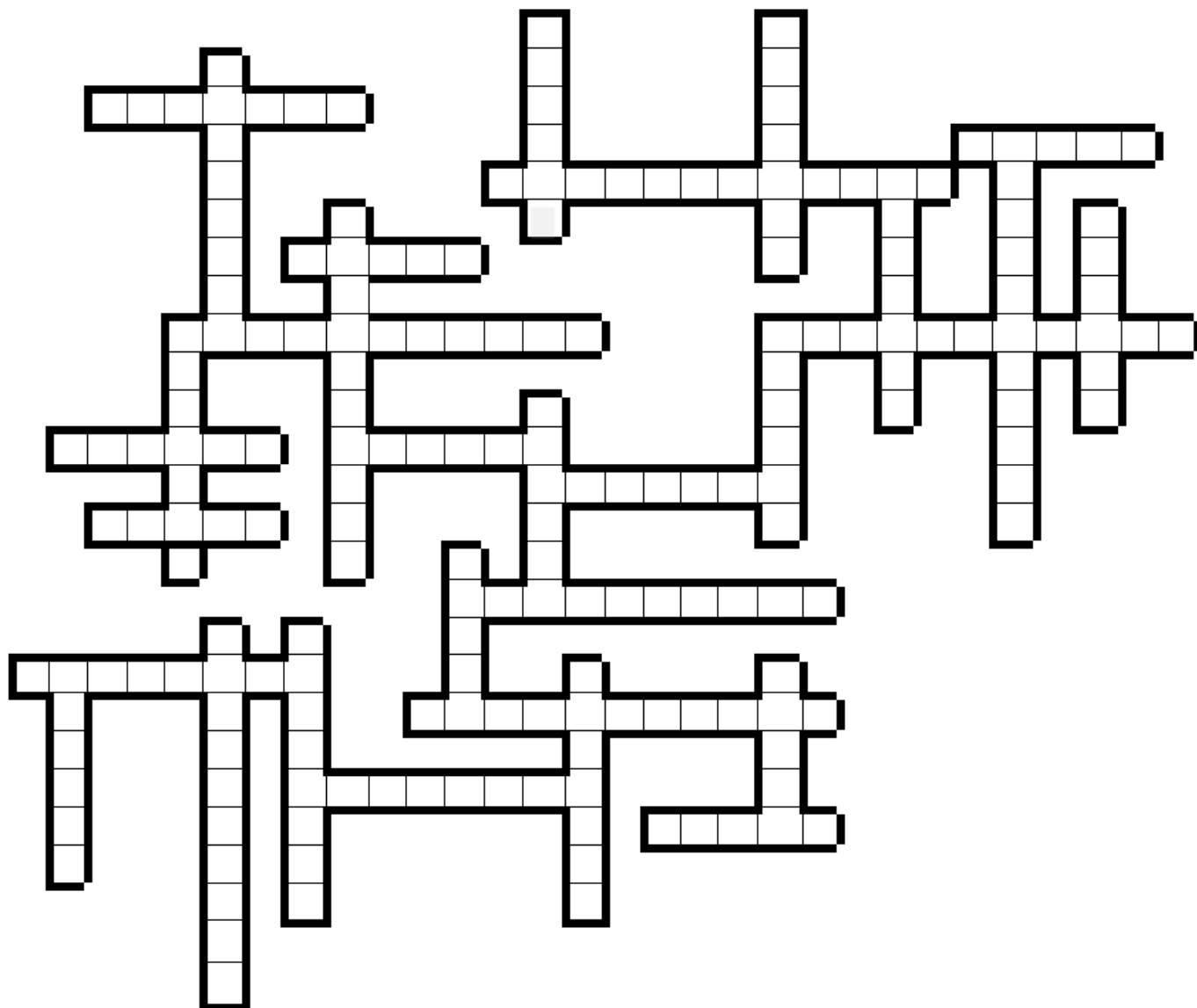
them coffee if they don't have money! You can buy friends! But your friends are going to be pretty busy since they need to study, like, all the time. They're going to bunker down in the library every few weeks and then there you are, with your fancy coffee and busy friends.

Third option, friends and studying. You won't be able to get the fancy coffee but you always have someone to bitch to about that unreasonable deadline that teacher set out of the blue. Well, not out of the blue if you bothered to pick up the course guide but who has time for that. So those long days in the library won't be lonely. But what about every other day? When your friends go off to random festivals you've never heard of, your budget constraints will ensure you stay home.

At the end of the day, balance is the key to happiness and being a good student. Focussing on one or two will leave you disappointed. You need all three to enjoy these years of your life. You can shift your focus between the three. You can focus on work and friends at the beginning of each new block and shift to friends and study during the second half. But overall, you should focus on all three. Neglecting one will only bring hardship. If you divide your attention well, you'll have a better time. So that is the only advice I really want to give you. To be perfectly balanced, as all students should be.

Kruiswoordpuzzel: Machtige taal

door Anneloe Brakel



5 letters	6 letters	7 letters	8 letters	10 letters	11 letters
Dwang	Aanzien	Bedwang	Controle	Autoriteit	heerschappij
Gates	Beheer	Bestuur	Overheid	Machtsblok	zeggenschap
Gezag	Bewind	Invloed	Prestige	Mogendheid	wereldmacht
Massa	Geweld	Leiding	Vermogen		
Natie	Kracht	Sterkte			
Trump	Ontzag				
Staat	Poetin				
	Merkel				

Gespoilde Spoilers

door Thomas van Royen

Je kent het waarschijnlijk wel. Je bent nog maar een paar afleveringen verwijderd van het einde van je favoriete serie en opeens vang je een gesprek op over dingen die zich nou juist in die paar afleveringen zullen afspelen. Spoilers! Nu is de hele serie voor je verpest en kan je hem net zo goed niet meer kijken. Met wat tegenzin besluit je je toch maar door die afleveringen heen te bijten en de serie af te ronden, en probeer je tevergeefs de spoilers uit je hoofd te zetten. Dit is natuurlijk erg vervelend, maar er zit ook een andere kant aan de beruchte spoilers.

Spoilers zijn er in alle vormen en maten. Een spoiler over een bepaald feit over de rol van Leonardo DiCaprio in *Shutter Island* - als je hem hebt gezien weet je zeker wat ik bedoel - is heel anders dan een spoiler over actiefilms zoals *Die Hard*, waar de held altijd wint. Of een spoiler over *Endgame*, de kaskraker die dit jaar uitkwam, is een groot verschil met een spoiler over *The Godfather* (1972), die al lang uit is en je stiekem wel gezien mag hebben. Des te meer als je je steeds blijft ergeren aan spoilers over de film.

Je over een spoiler heen zetten hoeft helemaal niet zo moeilijk te zijn. Bovendien is het ook zonde om dit niet te doen als de rest van de serie, film of het boek nog steeds de moeite waard is. Iets soortgelijks maakte ik mee met de serie *The Wire* (2002-2008), een serie over de misdaad, politie en politiek van Baltimore (als je dit al een spoiler vond weet ik het ook niet meer). Nog voordat ik op de helft was van de serie, ving ik in een nummer van Eminem op dat er een belangrijk personage zou worden doodgeschoten. Natuurlijk baalde ik hier wel van, maar ik wilde de hele serie niet met het badwater weggooien. Uiteindelijk duurde het tot het laatste seizoen voordat het noodlot zich voltrok voor het personage en was ik toch blij dat ik alles had gezien. *The Wire* is namelijk een uitstekende serie met zoveel meer waar het haar kwaliteit aan te danken heeft dan alleen het plot. Daarnaast was de dood van een van de hoofdpersonen niet allesbepalend voor het einde van de serie. Dit geldt overigens niet alleen voor *The Wire*.

Om vervelende situaties te voorkomen is het misschien handig om wat regels te bedenken, een soort van etiquette voor zowel de spoiler als de gespoilde. Voor de spoiler is het goed om op te letten met wie en waar je aan het praten bent. Wees vooral niet zoals die jongen die in Hong Kong, vlak na het zien van *Endgame*, spoilers door de bioscoop begon te schreeuwen. Dat was niet alleen je reinste rotstreek, hij kwam er vanwege boze fans bovendien niet heelduids vanaf. Zie het dus naast een waarschuwing voor anderen ook als

een waarschuwing voor je eigen veiligheid.

Ook de gespoilde kan wat conventies gebruiken. Probeer bijvoorbeeld niet te overdrijven en niet alles als een spoiler te zien. Zo zijn triviale details niet iets om je spoileralarm voor aan te zetten, en mag je je best inhouden als iemand iets over *The Lord of The Rings*-trilogie (als je die echt nog niet hebt gezien) verklapt. Ga vooral geen mensen slaan, ook al is het moeilijk omdat ze zich gedragen als die jongen in Hong Kong. Probeer net als de mensen die spoilen om je heen te kijken. Als je weet dat een groep vrienden die laatste paar afleveringen van *Game of Thrones* wel heeft gezien, doe dan niet alsof je het niet had verwacht als ze erover beginnen. Wees niet verontwaardigd wanneer je over je Facebooktijdlijn kijkt, of naar beneden scrolt op 9GAG, en opeens een spoiler tegenkomt. Het web is namelijk zodanig een openbare ruimte geworden dat je zulke dingen van mijlenver aan moet zien komen.

Kan je jezelf herkennen als doorgewinterde spoiler of gevoelige gespoilde? Hopelijk heeft dit dan geholpen om af en toe je mond niet zomaar voorbij te praten, jezelf wat minder snel spoiler-triggered te voelen en de ander wat beter te begrijpen. Zolang je je niet opstelt als een spoiler die het voor de ander verpest aan de ene kant, of een verwende gespoilde aan de andere kant, zit je niemand in de weg en kan iedereen vrolijk verder kijken naar hun series of films.



5 ZATERDAG
OKTOBER 2019
09.00 - 21.00 UUR
PHILHARMONIE HAARLEM

GESCHIEDENIS- FESTIVAL

5 JAAR

Bestel direct via
www.geschiedenisfestival.nl
Tickets vanaf € 29,95

Macht